

NORDHUNGARIA INFORMO

**Informilo de „Király Lajos” Esperanto - Amika Rondo
Miskolc**

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

**A „Király Lajos” Eszperantó Baráti Kör Tájékoztatója
Miskolc**

2007. szeptember
Septembro 2007.

SZEPTEMBER	3
AMIT A MAIT-RÓL TUDNI KELL	3
SEPTEMBRO	4
KION ONI DEVAS SCII PRI „MAIT” / HVA /	4
VÁRFESZTIVÁL – DIÓSGYŐR 2007	5
„Ősi zene – hagyományörzés”	6
FORTIKAJFESTIVALO DE DIÓSGYŐR 2007	8
Praa muziko – tradiciogardado.....	9
Idilio	10
Idill	11
GYÁSZHÍREK	12
NI FUNEBRAS	13
RAPORTO	15
Életünk – itt és most.....	19
Kongreso en la lando de la Trikapa monto	20
Kongresszus a háromfejű hegy országában	24
“A víz tizenkét aspektusa”	25
A FÁK ÁLLVA HALTAK MEG	28
LA ARBOJ MORTIS STARANTE	31
Pri verkoj de verkisto Mihály Gergely	35
LÁTOGATÁS	36
VIZITO	37
SZEPTEMBERBEN TÖRTÉNIK, TÖRTÉNT	38
EN SEPTEMBRO OKAZAS, OKAZIS	39
TRÉFA / ŜERCO	40
92. Eszperantó Világkongresszus Yokohama - Japán	41
92-a Universala Kongreso de Esperanto - Jokohamo - Japanio	44
MEGHÍVÓ	47
INVITILO	48

SZEPTEMBER

Kedves olvasók!

Minden népnek, így a magyarnak is, vannak írói, alkotói, akik alkotásaikkal szebbé teszik életünket, mert hozzánk szólnak a múlttól, a mindennapi életről, a vágyakról és a jövőről szóló elképzeléseikkel – a művészet nyelvén.

Most, a Miskolcon működő **Magyar Alkotók Internetes Társulását** (MAIT), aztán a következő újságban annak egyik tagját - *Domahidi Klárát* - mutatjuk be, életútjának felidézésével, következő számunkban pedig egyik novellájának megjelentetésével.

AMIT A MAIT-RÓL TUDNI KELL

„A Magyar Alkotók Internetes Társulása Közhasznú Egyesület 2001. március 31-én alakult Miskolcon 10 alapító taggal. Jelenleg rendes tagunk: 56 fő, örökös tagunk 3 fő, tiszteletbeli tagunk 3 fő, bemutatkozóink száma 141 fő.

Célunknak tekintjük a magyar irodalom és más alkotó művészeti tevékenység támogatását, népszerűsítését, új értékek létrehozásának elősegítését. Megjelenési lehetőséget biztosítani az alkotó művészeknek úgy kiállításokon, irodalmi estéken, mint az interneten. Ellátni a tagok szakmai érdekképviseletét, kezdeményezni az irodalmi műfajok, képzőművészeti alkotások anyagi, erkölcsi támogatását, alkotóműhelyek létrehozását. Az egyesület kiemelt céljának tekinti a magyar kultúra nemzeti értékeinek ápolását, átörökítését, bemutatását irodalmi estéken és az interneten, a társadalom fejlődésének szolgálatát.

Feladatunknak tekintjük:

- hasonló célú kisközösségek szerveződésének kezdeményezését, működésük támogatását,
- a tagok felkészültségének, továbbképzésüknek segítését,
- bemutatkozási lehetőségek, fórumok megteremtését,
- önálló művek, antológiák, időszakos alkotói kiadványok gondozását, megjelenítését nyomtatott formában és az interneten,
- a gyermekek, a fiatalok, a hátrányos helyzetűek művelődési lehetőségeinek bővítését, tehetséges fiatalok felkarolását, pályakezdésük segítését.

Állandó programjaink:

- évente alkotói pályázat,
- évente antológia kiadása (nyomtatott formában),
- Hír-telen c. nyomtatásban és e-mailben is terjesztett hírlevél (mait@freemail.hu),
- minden hónap második csütörtökén 15 órától alkotóműhely a miskolci Művészetek Házában az emeleti kávézóban (H-3530.Miskolc, Rákóczi utca 5 / telefon: +36-46/508-844 / honlap <http://www.muveszetek hazamiskolc.hu> / e-mailcíme info@muveszetek hazamiskolc.hu)

-az interneten <http://mait.ini.hu> címen rendszeres gyakorisággal frissülő honlapot működtetünk, amelyen tagságunk alkotásai is megtekinthetők, valamint nem tagok részére ingyenes megjelenést biztosítunk.

Szabó Sándor, a MAIT elnöke”

SEPTEMBRO

Karaj legantoj!

Ĉiu popolo, ankaŭ la hungara, havas verkistojn, kreantojn: ili plibeligas nian vivon per siaj verkoj, kreaĵoj, ĉar ili al ni parolas pri la pasinto, la ĉiutaga vivo, la sopiroj kaj, per siaj imagoj, per la lingvo de la arto, pri la futuro,
Nun ni prezentos al vi la **Interretan Publikutilan Asocion de Hungaraj Kreantoj** de urbo Miskolc, poste ties membron *Klara Domahidi* – per legebligo de ŝia vivovojo, unue; kaj per aperigo de unu el ŝiaj noveloj, sekvontnumere

KION ONI DEVAS SCII PRI „MAIT” / HVA /

„La Interreta Publikutila Asocio de Hungaraj Kreantoj estas fondita de 10 membroj–fondintoj, en Miskolc, 31. 03. 2001. Momente nia membraro konsistas el 56 homoj, 3 porĉiamaj membroj, 3 honoraj membroj, la nombro de niaj sinprezentintoj estas 141.

Ni konsideras kiel celon:

- apogi kaj popularigi la hungaran literaturon kaj aliajn artajn agadojn,
- stimuli kaj helpi kreadon de novaj valoroj
- ebligi al la kreantaj artistoj aperigon de verkoj kaj en ekspozicioj, literaturaj vesperoj kaj interrete.
- provizi la reprezentadon de art-rilataj kaj juraj interesoj de la membroj, iniciatadi financon, moralan konsideron, respekton al la literaturaj ĝenroj, belartaj kreaĵoj, stimuli, ebligi estigon de artaj metiejoj.

La Asocio konsideras kiel sian elstaran celon: prizorgi naciajn valorojn de la hungara kulturo, heredigon, prezenton dum literaturaj vesperoj kaj per la reto, servadi la evoluon de la socio.

Ni konsideras niaj taskoj

- iniciatadi organiziĝon de similcelaj etkolektivoj, apogon de ilia funkciado,
- helpadi preparadon kaj pliperfektigadon de la membroj
- kreadi eblojn de sinprezentadoj kaj forumoj
- prizorgadi, aperigadi memstarajn verkojn, antologiojn, neregule-periodajn eldonaĵojn - ĉu en formo presita ĉu interreta
- plimultigadi la eblojn de infanoj, junuloj kaj handikapitoj je kleriĝo, individua kultura evoluo
- protektadi, subtenadi talentajn junulojn, kunhelpi ilian debutadon, artistan vojkomencon

Niaj konstantaj programoj estas:

- ni aranĝas ĉiujare konkurson de verkantoj
- ni eldonas ĉiujare presitan antologion
- ni eldonas informleteron – presatan kaj rete atingeblan (mait@freemail.hu) – kun la titolo „Hír-telen”
- ĉiumonate, dum la dua ĵaŭdo, de la 15-a horo okazas okupiĝo de la metiejo de kreantoj, en la miŝkolca Művészetek Háza (Domo de Artoj en la unua-etaĝo)

kafejo laŭadrese H-3530. Miskolc, str. Rákóczi 5. Telefono +36-46/508-844 /
ĝia retpaĝo:

- <http://www.muveszethazamiskolc.hu/> / info@muveszethazamiskolc.hu)
- Interrete ni funkciigas regulritme refreŝigantan. Retpaĝon, kun titolo <http://mait.ini.hu>.

En ĝi estas rigardeblaj ankaŭ la verkoj, kreaĵoj de nia membraro, tiel same ni certigas senpagan aperon por la nemembroj.

(Informon de prezidanto de MAIT: Sándor Szabó, esperantigis Adrienne, s-rino Pásztor)

*

VÁRFESZTIVÁL – DIÓSGYŐR 2007

Miskolc belvárosától nyolc kilométerre, a Bükk hegység lábánál áll gyönyörű természeti környezetben a Diósgyőri vár, a királynék vára.

A vár a fénykorát Nagy Lajos királyunk uralkodása alatt élte (1364) a középkorban. Ezért, a napjainkban rendezett várfesztiválok azt a kort idézik fel.

A Diósgyőri vár tágas belső udvara kulturális rendezvényeknek: koncerteknek, színházi előadásoknak ad otthont; a rondellában, kazamatában, a bástyákban látványos kiállítások, a betemetett egykori vizesárokban színes középkori forgatag várja a látogatókat.

Például: lovas parádék, zászló-fogatók, tűznyelők, hastáncosnők, lovagi torna a sorompónál kopjatörésig, lovas és nem lovas íjászok bemutatója, solymász-produkció, kardforgató vitézek

fáklyafény melletti csatája, középkori éneket-táncokat bemutató művészek, továbbá középkori vendégfogadás gyakorlása: ugyancsak középkori ételekkel, italokkal középkori öltözetekben és még sok más egyéb látványosság várta az érdeklődőket.

A várbejáratot a mai magyar zászló (piros-fehér-zöld sávos), a fehér várfalakat Nagy Lajos királyunk zászlóját mutató háromszög alakú zászlócskák füzére díszítette (a félig Árpád-sávos, félig kék mezőben aranyliliomos Anjou-zászló).

A most említett végigévezett 2007. aug.11-i műsorok közül kiemeljük a gyermekeket szórakoztató zenészek és énekesek műsora alatti játéklehetőségeket a fából készített ügyességi játékokkal, valamint – l. alább is – a hagyományőrzést célzó (az ősi magyar énekmódot bemutató) énekes kimagasló produkcióját.

Gyermekjáték lehetőség volt egy-egy figyelő irányításával:

- 1) 3-5 éveseknek: egy fából készült görgőkön mozgó hattyú elhúzása kötéllel minimum 10 cm-re,
- 2) 6-9 éveseknek: szarvas agancsra kellett rádobni fűzfavesszőből készített vékony koszorúcskát 2-3 méterről,
- 3) 10-14 éveseknek: oda-vissza kellett mászni az életfán úgy, hogy meg kellett érinteni a tetején rögzített, a napot jelképező kb. 20 cm átmérőjű réz korongot.

Az ősi magyar muzsikát és éneklésmódot, mely rokon némely ázsiai muzsikával és énekmóddal, igen magas szinten mutatta be **Alexander Horsch**; a keletnémet származású, de 1985 óta Magyarországon élő és magyarul nagyon jól beszélő énekművész, aki a kérésünkre szívesen nyújtotta át nekünk a róla szóló ismertetőt:

„Ősi zene – hagyományőrzés”

Alexander Horsch

1960-ban született a volt NDK-ban. 16 évesen kezdett bluest, ír, skót és country zenét játszani. Már ekkor érdekelte a közép-ázsiai és balkáni népzene, de nem talált autentikus forrást. Amikor 1985-ben Magyarországon keresztül akart nyugatra disszidálni, megismerte a magyar népi zenét és Magyarországon telepedett le. Nyolc évig tanult és játszott moldvai és gyimesi csángó zenét, ezeket a területeket tanulmányai során meg is látogatta. A magyar népzene világán keresztül megismerte a magyar történelmet és hagyományt, valamint a magyar hagyomány rokonságát a közép-ázsiai népek hagyományával. 34 éves korában elindult Mongóliába, s onnan közel egy évig utazott a Kárpát-medencéig a magyar honfoglaló törzsek útvonalát követve.

Mongólia–Tuva–Dél-Szibéria–(Altáj)–Kazahsztán–Üzbegisztán–Türkménia–Kaukázus–Krim fsz. északi része (tatárok)–Törökország–Moldva volt az útvonala. Az utazás során gyűjtötte a hagyományos népi zenét, s felismerte a magyar népzene rokonságát a közép-ázsiai népek zenéjével. Megismert sámánokat, a közép-ázsiai sámánisztikus hagyományt, elsajátította a tuvai magas és mély torok-éneklést.

A tuvai torokéneklés a világöröklés része.

24 féle hangszeren játszik, melyek többsége saját készítésű.

Gyűjtőmunkán alapuló előadásokat tart óvodákban, iskolákban a Filharmónia szervezésében, kongresszusokon (pl: Nemzetközi Szittyá Kongresszus: Kanada), művelődési házakban, kiállítás megnyitókön, színházakban, gyerektáborokban, s különböző rendezvényeken.

Szenvedélyes íjász, íjászatot tanít, az íjat hangszerként is használja.”

A koncertjein az alábbi hangszereket szólaltatja meg:

1. Tapsúr: Kéthúros hangszer az Altájból.
2. Doromb: Szerke a világon használt ősi hangszer.
3. 6 lyukú népi fuvola.
4. íj.
5. Domra: 3 húros pengetős hangszer, amely Közép-Ázsiában használatos.
6. Kaval: 5 lyukú fúvós hangszer, mely Törökországban, Romániában, Moldvában/csángók/ használatos.
7. Tilinkó
8. Pásztorfurulya
9. Dupla furulya
10. Koboz: Középkori magyar hegedűlant 4-6 bélhúrral.
11. Kapud: Saját tervezésű, 4 dupla húros pengetős hangszer, amely egyesíti a kobozt és az oudot.
12. Fulyara: kb. 2 m hosszú vertikális fafúvós, amelyet hagyományosan a szlovák pásztorok, a Ketchua indiánok és a kínai da ihung nép használ.
13. Sámándob.

A 06-20/384 0475-ös telefonszámon lehet érdeklődni.

A kapott információk alapján írta a Pásztor házaspár

Várfesztivál lovagi torna / Kavalira turniro

FORTIKAĴFESTIVALO DE DIÓSGYŐR 2007

Je distanco de ok km-oj for de la interna urbo de Miškolc (neadaptite: Miskolc), ĉe piedoj de la montaro Bükk, en pitoreska pejzaĝo staras la fortikaĵo de Diósgyőr (dioŝdjoer), fortikaĵo de la reĝinoj.

La fortikaĵo travivis sian prosper-kulminon en la mezepoko, dum regado de nia reĝo, Ludoviko „la Granda” (1364). Pro tio la nuntempe aranĝataj fortikaĵfestivaloj revekas la memoron de tiu epoko.

La larĝa interna korto de la fortikaĵo de Diósgyőr havigas hejmon al kulturaj aranĝaĵoj: koncertoj, teatraj prezentoj; en la rondbastiono, kazemato kaj bastionoj spektaklo-riĉaj ekspozicioj, en la eksa akvofluejo atendas la gastojn kolora mezepoka miksamaso.

Ekzemple: atendis la interesiĝantojn ĉeval-paradoj, flago-turnantoj, fajroglutantoj, ventrodancantinoj, kavalira turniro ĉe bariero ĝis lancorompo, prezento de ĉevalrajdantoj – kaj aliaj – arkpafistoj; krome oni praktikis mezepokecan gastigadon: kun mezepokaj manĝaĵoj, trinkaĵoj, prezento de mezepokaj vestaĵoj, kantoj, danco, muziko, metioj, falkisto-prezentoj kaj similaj vidindaĵoj.

La fortikaĵ-enirejon ornamis la hungara flago (kun strioj ruĝa, blanka, verda); la blankajn fortikaĵmurojn - girlando da triangulaj flagetoj imitantaj la flagon de nia reĝo Ludoviko „la Granda”, konsistantan duonparte el sep ruĝaj kaj blankaj strioj, duonparte el „Anĵu-flago” orlilia sur ĉielblua bazo..

El la ĵus menciitaj programoj, traĝuitaj la 11an de aŭgusto 2007, ni elstarigas la eblon de infanoj provi sian lertecon per lignaj sportludiloj – dum amuzis ilin ankaŭ publika prezento de artistoj de kantado kaj muziko. Ni, krome, emfazos (v. sube) eminentan roladon de kantoartisto (kontribuiantan al konservo de niaj tradicioj), pro elstara prezento de la praa hungara kantmaniero:

Infanoj povis ludi, direktate de gardantoj-helpantoj:

- 1) 3-5 jaraĝuloj: ili penis sukcese tiri per ŝnuro lignan cignon sur ruliloj, al minimuma distanco 10 cm,
- 2) 6-9 jaraĝuloj: ili povis ĵeti maldikan salik-vergan kroneton sur cervo-kornaron el 2-3 metroj
- 3) 10-14 jaraĝuloj: ili povis grimpi supren-malsupren sur la „Vivarbo” tiel, ke atingante ties supron, tie ili devis tuŝi la alfiksitan kupran diskon pr. 20cm diametran, simbolon de la Suno.

La praan hungaran kantad-manieron, parenkan kun kelka azia muziko, eminente prezentis por ni Alexander Horsch (Aleksandro Horŝ), kantoartisto kun orientgermana deveno, vivanta ekde 1985 Hungarujo kaj parolanta la hungaran lingvon tre bone. Je nia peto li tre volonte transdonis al ni suban informtekston, verkitan pri li.

Praa muziko – tradiciogardado

Alexander Horsch

Alexander Horsch naskiĝis en 1960 en la eksa Germana Demokratia Respubliko. Li estis 16 jaraĝa, kiam li ekviolonis irlandan, skotan kaj amerikan muzikon. Jam tiam li interesiĝis pri la Mez-Azia kaj Balkana popolmuziko, sed li ne trovis aŭtentikan fonton. En 1985 li volis elmigri al okcidento tra Hungarujo, sed ĉi tie li ekkonis la hungaran popolmuzikon kaj li ekloĝis en Hungarujo. Tra ok jaroj li lernadis kaj violonadis ĉango-muzikon de Gyimes (Djimes en Rumanujo) kaj Moldavio. Ĉi tiujn teritoriojn li ankaŭ vizitis dum sia studado. Pere de hungara popolkanto li ekkonis la hungaran historion kaj tradicion kaj parencecon de la tradicio de la hungara kaj Mez-Aziaj popoloj. Li aĝis 34 jarojn, kiam li ekiris en Mongolujon kaj de tie preskaŭ dum unu jaro vojaĝis ĝis la Karpata Baseno, sekvante vojlinion de la hungaraj patrujkonkerantaj triboj:

Mongolujo–Tuva– Suda Siberi –Altajo– Kazaĥujo–Uzbekujo–Turkmenujo–Kaŭkazo-norda parto de duoninsulo Krimeo (tataroj) – Turkio – Moldavio. Vojaĝante li kolektis la tradiciajn popolmuzikojn kaj rekonis la parencecon de la hungara popolkanto kaj la muziko de la Mez-Aziaj popoloj. Li ekkonis ŝamanojn, Mez-Aziajn ŝamanajn tradiciojn, alproprigis la basvoĉan kaj tenorvoĉan kantadon de Tuva. La gorĝokanto de Tuva estas parto de la mondheredaĵo. Li ludas 24 muzikinstrumentojn, plejparton de kiuj li mem estas farinta. Li prelegas en infanĝardenoj kaj lernejoj en organizo de Filharmonio, dum kongresoj (ekz: Internacia Skita Kongreso, Kanado), en kulturdomoj, dum ekspozici-inaŭguroj, teatroj, infantendaroj kaj dum diversaj aranĝaĵoj. Li estas pasia arkpafisto, instruas arkpafadon, la arkon li uzas ankaŭ kiel muzikinstrumenton.

Dum liaj koncertoj li eksonigas la subajn instrumentojn:

1. Tapŝuro*: Dukorda instrumento el Altajo
2. Dorombo*: Tutmonde uzata praa instrumento
3. Sestrueca popola fluto
4. Arko
5. Domrao*: Trikorda, plektra instrumento, kiu estas uzata
Tuta Mez-Azio
6. Kavalo*: Kvintrua blovinstrumento, kiu estas uzata en
Turkio, Rumanio, Moldavio (Ĉangoj)
7. Ŝalmo
8. Paŝtista ŝalmo
9. Duobla ŝalmo
10. Kobzo*: Mezepoka hungara violonliuto, sur ĝi estas 4-6
intestkordoj
11. Kapudo*: duobla korda pinĉa instrumento, kiu unuigas
la kobzon kaj oudon / propre planita
12. Fajara: ĉ. 2 metre, vertikala ligna blovinstrumento, kiun
la slovakaj paŝtistoj, la „keĉuaoj” kaj
la [Ĉinuja] „Da- ihunga” popolo uzas.
13. Ŝamantamburo

Oni povas plu interesiĝi poŝtelefono: + 36 – 20 – 384 – 0475

* Kelkaj instrumento-nomoj estas provizore esperantigitaj laŭ la 15a punkto de la Fundamenta Gramatiko.

Oni povas plu interesiĝi poŝtefone: + 36 – 20 – 384 – 0475

Laŭ la ricevitaj informoj skribis kaj tradukis: Geedzj Pásztor

Julio Baghy Idilio

Gardisto cara sub fenestro
postenon staras kun fier'.
Li sin imagas la regnestro:
despot' kruela de l' karcer'.

Karcera ĉambro de l' taĉmento,
ŝlosita pord' katenas min.
En orfa solo de l' silento
mi pensas pri la d i s c i p l i n'.

Sur la fenestro vid' al vido,
subite sonas brua frap'
kaj logas min per ĉarma rido
knabino kun orbukla kap'.

Graciaj manoj voke gestas
kaj al mi kisojn sendas for.
Kortuŝan ĝojon mute festas
en la karcero – mia kor'.

En tuta lando de regatoj
la plej valora estas ŝi.
Ŝi havas koron por kompato
kaj larmojn por la emoci'.

Sinsekve kis' post kiso venas...
(Ho, ne koleru rusa car'
ĉar kiu min al koro prenas
nun vivas en la – kvina jar'!)

Gardisto al fenestro pasas...
Per pugnosku' li pelas ŝin.
Ŝi, kiel song' fluganta, lasas
en la karcero – sola min.

Baghy Gyula
Idill

Ablakomnál a fogda őre
nagy büszkén posztol. Kis, fura
önkényúr, azt hiszi a dőre,
hogy ő a tartomány ura.

Cár katonája, rácsos zárka,
kulcsra zárt ajtó őriz engem.
Jut idő itt a csendbe zárva
a f e g y e l e m r ő l eltöprengnem.

Az ablaknál most velem szemben
kopog valaki, valami,
egy kislány arany fürtje lebben,
bájos kacagást hallani..

Kecses kacsója újra koppan,
csókot dob, hívón integet,
s a fogda mélyén meghatottan
szívem tart néma ünnepet.

Az egész nagy tartományban
nála nemesebb nem akad.
Mennyi szív, részvét van e lányban,
hogy érző könnyekre fakad!

És jön szüntelen a csókok árja...
(Ó, ne vedd zokon muszka cár,
mert ki foglyod' szívébe zárja,
csak az ötödik évbe' jár!)

Az öröm most az öklét rázza,
s – miként egy álom elrepül –
elhagy a lány. Marad a strázsa,
s én – árva fogoly – egyedül.

Fejes Márton fordítása

GYÁSZHÍREK

Járó Antal 1924. október 6-án született Budapesten. Vasutas eszperantista volt 1948-tól. Nyíregyházán a Vasutas Kulturház eszperantó szakkörének elnöke. 1987-ben tüntették ki a Magyar Eszperantó Szövetség Megtisztelő-jelvényével.

Pásztor Lászlóné

2007. július 11-én Bejiingben elhunyt **Hszing Van –seng**, a hírneves irodalmár, Petőfi Sándor költeményeinek fordítója. Mint Sun Yong (1910-1985), ő is sokat tett a magyar irodalom elterjesztésért Kínában.

(KAL-CSI Dokumentumok / Ada Csiszár az esp-en-hung levelezőlistáról)

Kedves Barátaink!

Mély részvétellel tudatjuk mindenkivel, akik szerették és tisztelték, hogy kedves, hűséges barátunk, **Sárközi János** fizikus, eszperantó író és műfordító, a Dunakanyar és Vác eszperantó életének lelke, 2007. augusztus 14-én, 75 éves korában, 2007. augusztus 14-én hosszú szenvedés után elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása 2007. szeptember 5-én 14 órakor volt a Fiumei úti Sírkert Szórá-parcellájában. Emlékét szeretettel megőrizzük.

Fia, ifj. Sárközi János
(tel: + 36-30-309-46-43 és + 36 (27) 318-296)

Együttérzéssel

Dr. Molnár Lajos és Dr. Farkas Julianna

2006. szept.26-án az OIK ünnepségén Sárközi János, mint az egyik résztvevő (az ősz hajú). Akkor még nem tudhattuk, hogy utoljára láttuk egymást. A búcsúnk végleges volt.

Dr. Sárközi János eszperantó nyelvű művei a Magyar Elektromos Könyvtár honlapján az alábbi címeken található meg:

<http://mek.oszk.hu/04100/04163> <http://mek.oszk.hu/0400/04196>
<http://mek.oszk.hu/4100/04195> <http://mek.oszk.hu/04100/04194>
<http://mek.oszk.hu/04200/04242>

Ő volt az a magyar eszperantista, aki arra buzdított bennünket, hogy a MEK gyűjteményét gazdagítva jelentessük meg műveinket az ő példája alapján.

Kérem, tegyenek így, és neves barátunk alkotásainak megtekintésével adják meg Önök is a végtisztességet neki, ha mi mind nem lehetünk jelen a temetésén.

Az elhunytak nyugodjanak békében. Emléküket megőrizzük.

Minden magyar eszperantista nevében tisztelettel:
Pásztor Lászlóné

NI FUNEBRAS

Antal Járó naskiĝis la 6-an de oktobro en 1924 en Budapeŝto, *mortis la 29-an de julio en 2007.*

Fervoja ĉefkonsilisto li estis. Originale li estis kelnero, de 1951, laboris ĉe HŜF (Vác, Debrecen, Nyíregyháza) kaj lernis en Fervojista Oficistlernejo 1953-1957. De 1953 ĉe Trafikprizorgada Estreco (Pályafenntartási Főnökség), li estis material-grupestro. Elstara laborulo, pensiulo de 1985. – Esperantisto de 1948, li lernis de József Kondor. De 1956 li estis kasisto, kontrolisto, sekretario, fine prezidanto de E-fakrondo de Fervojista Kulturdomo en Nyíregyháza. Li agadis en diversaj pac-aranĝoj kaj UK-oj. HEK: membro 1957-1960, HEA: membro de 1960, komitatano 1977-1990, sekretario (de 1979), poste prezidanto de Szabolcs-Szatmár Departementa Komitato. UEA: membro de 1976, FD pri fervojoj en Nyíregyháza 1979-1989. IFEF-membro estis de 1977. – *Li estis distingita per Honorinsigno de HEA en 1987.*

(D-ro Árpád Rátkai de hungara eszperantista korespondlisto instruisto-bounces@lev-lista.hu)

La 11-an de julio 2007 en Beijing mortis la renoma literatoro, traduk-artisto **Hszing Vanseng**, tradukinto de la poemoj de Sándor Petőfi. Same kiel Sun Yong (1910-1985) li multe kontribuis al la disvastigo de la hungara literaturo en Ĉinio. (KAL-ĈI Dokumentaro /pri la hungara korespondlisto: esp-en-hung/ Ada Csiszár).

Karaj niaj amikoj!

Per profunda kondolenco ni informas tiujn kiuj amis kaj estimis, ke nia kara kaj fidela amiko **Jánoŝ Sárközi** mortis en sia 75-a aĝo, la 14-an de aŭgusto en 2007, post longa sufero. Li estis

fizikisto, esperantista verkisto kaj arta tradukisto, animo de esperanto vivo de la Danubkurbiĝo kaj de urbo Vác.

Ni adiaŭis lin, post cindrigo, la 5an de septembro 2007a je la 14a horo, en la disŝut-parcelo en la Budapeŝta Tombejo de la strato Fiumei.

La funebran informon sendis al ni la filo de la forpasinto, la pli juna János Sárközi
(Tel: +36-30-309-46-43 kaj +36 -- 27 > -- 318 -- 296)

(Kunsente: d-ro Ludoviko Molnár kaj d-ro Julianna Farkas /instruisto-bounces@lev-lista.hu)

La pasintjara festan ekspozicion rigardas **János Sárközi** (Johano Ŝarkozi) kun la geedzoj Pásztor. Tiam ni ne scieblis, ke lastfoje ni vidas unu la alian. Nia adiaŭo estis la lasta.

La esperantlingvaj verkojn de **d-ro János Sárközi** oni povas trovi sur la retpaĝo de Hungara Elektra Biblioteko (MEK), sur la malsupraj retadresoj:

<http://mek.oszk.hu/04100/04163> <http://mek.oszk.hu/0400/04196>
<http://mek.oszk.hu/4100/04195> <http://mek.oszk.hu/04100/04194>
<http://mek.oszk.hu/04200/04242>

Li estis tiu hungara esperantisto kiu fervorigis nin, ke ni aperigu niajn verketojn, tiel ni riĉigu la kolekton de la Hungara Elektra Biblioteko laŭ sia ekzemplo.

Mi petas Vin agi same, kaj rigardante la verkojn de d-ro Johano Ŝarkozi, donu por li la lastan honoron, se ni ĉiuj ne povos partopreni lian entombigan ceremonion.

LA TRI MORTINTOJ RIPOZU PACE. ILIAN MEMORON NI GARDOS.

Nome de ĉiu hungara esperantisto, respekte:

Adrienne, sinjorino Pásztor

Jozefo Baksa

RAPORTO

Inter la dudekunua kaj dudeknaŭa de Julio 2007. Zalaegerszeg gastigis la Interregionan kaj Internacian Semajnon IRIS, junularan, kulturalan kaj sportan Esperanto-festivalon. La loko de la rekontiĝo organizita de Humana Eŭropo-Asocio estis la mezlerneja, porknaba internulejo nomita honore al Károly Kovács la unua urbestro de la departementa ĉefurbo, kie agrablajn tagojn pasigis la esperantistoj, la adorantoj de la lingvo kaj la reprezentantoj de la civila sfero, venintaj el en- kaj eksterlando. Preskaŭ tri dekoj da spiritaj heredantoj de Zamenhof kolektiĝis el Francio, Belgio, Rusio, Estonio, el la najbaraj landoj Slovenio, Kroatio, Rumanio kaj Serbio, eĉ el la fora Kubo. La unuajn tagojn de la festivala semajno karakterizis leĝera amuziĝo. La banamuziĝon en la AKVOURBO sekvis la Festivalo de Egerszeg en la vilaĝmuzeo. Post la vizitado de muzeoj furoris la vespera patkuko-fritado, dum kiu la gastoj partoprenis ne nur la manĝadon, sed ankaŭ la preparadon de la farĉaĵoj. Vespere Anjo Amika prezentis memorindan koncerton.

Grandan interesiĝon vekis unuavice inter la plej junaj la ĉiuntaŭtagmezaj manlaboroj, kadre de kiuj S-inoj Katalin Perczel-Szabó kaj Rita Rábai Ruszinné enkondukis interesiĝantojn en la misterojn de origamio, perlumado kaj farado de pinĉilfiguroj. Fraŭlinoj Kitti kaj Dóra Jager per farado de lignokuler-pupoj admirigis la infanojn. Ĉiam estis plenŝtopita la ventrodanco-kurso de s-ino Ildikó Török, instruistino el Püspökladány. La unuan tagon fermis la programo de la Tradiciosava Ensemblo Vera Perlo, kaj la popoldanc-vespero akompanata de la muzikista triopo Sonorilegingo. La etoson de la vespero reportas bildoj pli fidele ol la vortoj... IRIS donis hejmon ne nur al la gajeco, sed ankaŭ al la verkemo: la membroj de la esperantista pentrista grupo el urbo Tata eternigis la vidindaĵojn de Zalaegerszeg, ilia diligento rezultigis pli ol cent bildojn, kiujn la interesiĝantoj povis admiri en la ekspozicio dum la lastaj tagoj.

Dum IRIS ankaŭ ŝatantoj de spiritaj fortostreĉoj ne havis kaŭzon plendi: ili povis ekkoni kaj elprovi la damoludon per la gvido de S-ro Viktor Penkalo. La mondo- kaj Eŭropo-ĉampiono de heksaŝako László Rudolf el Bátaszék popularigis la ŝakon ludatan sur sesangula tabulo. Ankaŭ la praktikantoj de la tradicia ŝakludo povis kompari sian scion en la semajnfinaj rapid-kaj fulmoturniroj. El la ĉefurbo alvenis s-ro Imre Szabó, prezidanto de la ŝtate rekonitaj Esperanto-ekzamenoj ITK-Origó, li certigis eblon kadre de provekzameno, ke la gelernantoj mezuru sian momentan scionivelon, kaj li donis konsilojn rilate la pluan lernadon, respektive sinpreparon al la lingvoekzameno. S-ro Zsolt Major, policisto-subkolonelo, eksperto de la urba policejo prelegis pri krimopreventado kaj junulardefendo, kiun akceptis granda interesiĝo. Al la aranĝaĵo multaj venis kun familio, por iliaj gefiloj organizis ludadon s-ro László Horváth gvidanto de la loka Unuiĝo Stelvojo.

Unuavice inter la reprezentantoj de la malpli forta sekso ĝuis enorman popularecon la salsohoroj de s-ro Boris Arrate el Kubo. En la komuna muzika vespero de gitarartisto s-ro László Horváth kaj f-ino Mariann Szivkova maleblis trovi liberan seĝon... La festivalprogramon buntigis la gaja parada marŝo de la iriluloj de Gyula Czupi el Nagykanizsa, la preskaŭ ĉiutage ĝismatenaj, neforgeseblaj karaoke-bulioj, la ekskursoj al la lago Balatono kaj al la Esperanta Kontaktcentro en vilaĝo Söjtör, respektive futbalmatĉoj freŝigis la sangon kadre de miniatura monda ĉampionado. La tagajn rondmatĉojn gajnis la Sporta teamo Esperanto en la koloroj de Brazilo, venkinto de la nokta serio estis Hungario. Venkinto de la kuirkonkuro pri dudloj kaj prosoj estis la slovena s-ro Jovan Mirković, kaj ĝiaj gajnintoj estis la satiĝintaj partoprenantoj. Restas memorindaj la prezentoj de Triopo Tiborc kaj Klubo Ridego, la ekspozicio de la

civilaj Esperanto-organizaĵoj, respektive la rokk-koncerto de ETNA kaj antaŭ ĝi la internacia deklamkonkuro honore al Attila József.

S-ro István Nemere prelegis Esperante pri siaj libroj verkitaj en la internacia lingvo (entute 21), paralele videblis ekspozicio el la libroj de la populara hungara verkisto (hungare li baldaŭ havos sian 500-an libron).

En la vestiblo videblis bonega ekspozicio el la plej trafaj bildoj fotitaj dum la festivalo.

Fondiĝis ankaŭ EJ-HA, Esperanto-Junulara Hungaria Asocio, kies unua prezidantino iĝis f-ino Éva Jager per la elekto de la gejunuloj.

Elstare grava evento de la dua duono de la IRIS-festivalo estis la 34-a Hungaria Esperanto-kongreso, en kies kadro la deputitoj pridiskutis la aktualajn problemojn. Post la malferma parolo de s-ro József Baksa, prezidanto de la Hungaria Esperanto-Asocio sekvis 26 prelegoj, kiuj temis pri internaciaj kaj enlandaj fakaj demandoj kaj aplikado de Esperanto. Pluraj prelegantoj substrekiis la kulturan gravecon de Esperanto kaj la eblojn de ĝia aplikado en la praktiko.

Mallonge la plej gravaj prelegoj: D-ro György Flender parolis pri la internacia senpaga tranoktadsistemo Pasporta Servo, Géza Schuller pritaksis la partion Esperanto-Demokratio-Európo, iniciatita de francaj kaj germanaj samideanoj kaj partoprenanta Europo-Parlamentajn elektojn. S-ino Terezija Kapista diskonigis en sia prelego la projekton de UN-UEA Esperantolingvo por Paco, kiu celas restarigi pacon en la militaj zonoj de la Tero. Pri la lerneja strukturo de Estonio raportis s-ro Madis Linnomägi. Jolanda Józsi delegito de Rumanio parolis pri la graveco de la kultura turismo. S-ino Jolanda Józsi en sia prelego pritaksis la trejnadojn por la instruistoj kaj movadaj kunordigantoj. En la prelegoj de s-ino Enikő Zengő kaj s-ro Imre Szabó la Esperanto-instruado estis akcentita, ja ĉiujare pluraj miloj trapasas ŝtate rekonitan ekzamenon en Esperanto. S-rino Katalin Faragó prelegis interesostreĉe pri medicina aplikado de Esperanto, kaj tion sekvis praktika prezentado de la Yumeiho-masaĝo.

La partoprenantoj akiris informojn de Imre Szabó pri la de esperantigo de la vivoverko de Attila József, kaj Anna Bartek analizis la staton de la Esperanto-muziko. S-ro Péter Rados pritaksis la erotikan literaturon en Esperanto. Ekestis interkonsento pri biografia leksikono kroata-hungara, pri tio, s-ro Josip Pleadin informis. József Baksa parolis pri la ebloj de la uzado de Esperanto en la praktiko kaj pri la gravaj Esperanto-datrevenoj en la jaro 2007. Pri la kultura turismo parolis precipe la eksterlandaj gastoj. Robert G. Nagy donacis marmoran memortabulon al Humana Europo-Asocio.

Inter la fakaj programoj lastatage okazis rondatabla konferenco de 40 Esperanto-instruistoj kaj asembleo de HEA.

La programon de Festivalo IRIS fermis en la urbocentra kinejo la ĵaza gitarkoncerto de Miguel Delaquin el Urugvajo kaj de Antal Pusztai el Hungario, respektive prezentado de la rolantoj de la Internacia Vespero: kantoartistino Laura Gál (ŝin akompanis per gitaro s-ro Róbert Orbán, per fluto s-ro Péter Kis-Vince), kantistino Anjo Amika, s-ino Tereza Kapista. En la ferma programo la organizanta Esperanto Asocio povis transpreni 10, dumfestivalale faritajn pentraĵojn de la Esperantista Pentrista Grupo en Tata.

lingvolancxilo@googlegroups.com

Ampomah Badu kune kun sia familio

Ampomah Badu

NIA VIVO, NIA TEMPO!

La paradokso de nia tempo en historio estas tiel, ke
Ni havas altajn konstruaĵojn, sed malaltajn kortempojn;
Largajn aŭtoŝoseojn, sed mallargajn vidpunktojn.
Ni havas grandajn domojn, sed malgrandajn familiojn;
Multajn aĵojn, sed malpli da tempo por ĝui ilin.

Ni havas multajn diplomojn, sed malpli da prudento;
Multajn sciojn sed malpli da spertoj;
Diversajn kuracilojn, sed malpli da helpemo.

Ni drinkas tro multe, fumadas, elspezas senprudente,
Malmulte ridas,
Veturas tre rapide,
Enlitiĝas tre malfrue,
Ellitiĝas tre laca
Legas malmulte
Rigardas televidilon multege.

Ni jam akiras multajn posedaĵojn, sed malpliigas niajn valorojn.
Ni parolas multe, amas iomete, kaj malamas tre ofte.
Ni estas lernintaj kiel vivi, sed ne ekvivas.
Ni jam aldonis jarojn al vivo, sed ne vivon al jaroj.
Ni sukcese vojaĝis al la luno, kaj revenis, se ni timas eĉ promeni
surstrate

sola renkontante fremdulon.
Ni jam konas la kosmon, sed ne la internan spacon.
Ni jam faras grandaĵojn, sed ne bonaĵojn.
Ni provas purigi aeron, sed ne nian animon.
Ni konkeris la atomon, sed ne niajn antaŭjuĝojn.

Ni skribas multe, sed lernas malmulte.
Ni antaŭplanas, sed plenumas iomete.
Ni lernas impeti, sed ne atendi.

Jen tempo de rapidaj manĝaĵoj kaj malrapidaj digestoj;
Dikaj homoj kun malgrandaj koroj.
La tempo de "monda paco", sed konstantaj militoj.
Multajn liberajn tempojn sen amuziĝoj.
Diversajn manĝaĵojn, iomete da nutraĵ-valoro.
La epoko de du enspezoj, sed oftaj eksedziĝoj.
Ŝatindaj domoj, sed rompitajn hejmojn.

Bedaŭrinde ni vivas en ĉi tia epoko.
rampomah@bigpond.net.au

Ampomah Badu

Ampomah Badu

Életünk – itt és most

Korunk képtelenségei már ott elkezdődnek, hogy:
toronyházakra jut időnk, szívügyekre – nem.
Építünk szép széles sztrádákat, míg szempontjaink beszűkülnek.
Felhúzzunk nagy házakat, a családok meg egyre zsugorodnak.
A dolgokat birtokoljuk, de élvezetükre már nem marad időnk.

Gyűjtjük a diplomát, ám bölcsességben nem gyarapodunk,
csak ismeretekben – tapasztalás nélkül.
Ismerjük a gyógyítás eszközeit, de elégtelen az empátiánk.

Túl sokat dohányzunk, iszunk
és költekezünk is nyakló nélkül.
Keveset mosolygunk.
Száguldunk az utakon.
Korán kelünk és fáradtan fekszünk le.
Keveset olvasunk,
a képernyőt bámuljuk naphosszat.

Megszerezzük a megszerezhetőt, s leértékeljük önmagunkat.
Sokat beszélünk, olykor szeretünk is, de többet gyűlölködünk.
Megtanultuk, hogyan kéne élni, de nem a szerint élünk.
Adtunk éveket az életnek, de élettelen éveket.
Eljutottunk a Holdra, vissza is tértünk, ám félünk az utcán
este egyedül sétálni,
ha ismeretlent látunk közeledni.
Feltárjuk a világűr titkait, de lelkünkben megmaradt az űr.
Nagyszerű dolgokat alkotunk, míg a jóságunk továbbra is kisszerű.
Fellépünk a légszennyezés ellen, de szennyes marad a lelkünk.
Meghódítottuk az atomot, s nem győzzük le előítéleteinket.

Firkálgatunk összevissza, de kevés a tanulsága.
Tervezünk is jó előre, de keveset teljesítünk.
Iramlásra készen állunk – csak a türelem hiányzik.

Ez a kor a gyors ételeké s a lassú emésztésé,
az elhízott és kisszívú embereké.
A „világbéke” korszaka – állandó háborúkkal.
Sok szabadidővel, amiben örömet nem lelünk;
a változatos, ám tápértékben szegény ételek kora,
a másodállás, mellékkereset és válóperek,
tetszetős épületek és romba dőlt otthonok világa.

Sajnos, mi egy ilyen korban élünk.

Fejes Márton fordítása

Vidaĵo de PIRAN Slovenia
Sendinto Dudich, Endre

Dudich, Endre

Kongreso en la lando de la Trikapa monto

(la 7-a Kongreso de Eŭropa Esperanto-Unio en Slovenio)

28-a de julio – 4-a de aŭgusto 2007

1. De Budapeŝto al Maribor

Ĉifoje mi vojaĝis ne individue, sed kun la luita aŭtobuso de la grupo de la Societo de Pest-departementaj Esperantistoj, profesi-nivele organizita kaj gvidata de Lajos Harangozó kaj Ida Galambosi. Inter la anoj troviĝis profesoro doktoro György Nanovfszky, honora prezidanto de Hungaria Esperanto Asocio (HEA), membro de la honora komitato de la Kongreso, kaj d-ro Lajos (Ludoviko) Molnár, la reprezentanto de HEA ĉe EEU.

Startinte el Budapeŝto je la 6-a matene, sur la aŭtostrado M7 ni preterpasis la urbon Székesfehérvár, nekropolon de la reĝoj de Hungario, kaj Siófok, la “ĉefurbon” de la suda bordo de lago Balatono.

En urbo Nagykanizsa du personoj aliĝis pluse al la grupo de dudek kunvojaĝantoj, kiuj estis paroprenintaj la tut-semajnan IRIS Festivalon de HEA en urbo Zalaegerszeg. Unu el ili estis Katalin Faragó, Yumeiho terapeŭta, estraranino de HEA:

Estis agrabla surprizo, ke en vilaĝo Eszteregnye la parencoj de Ludoviko Harangozó afable kaj abunde gastigis nin per manĝaĵoj kaj trinkaĵoj.

Glate, preskaŭ nerimarkite trapasinte la hungaran-slovenan landlimon, ni interrompis la vojaĝon por iom pli longa tempo en urbo Lendva / Lendava. Tio estas la administra centro de

la hungara minoritato en Slovenio. Loka fremdulgvidanto klarigis al ni hungarlingve la sciendaĵojn pri la iama kastelo de la hungara aristokrata familio Bánffy, kiu nun estas muzeo. Poste ni vizitis la kapelon de Sankta Johano, la malnovan Sinagogon kaj la novan teatron. Ĉi lasta estas karakterza ekzemplo de la “organika arĥitekturo” de la hungaro Imre Makovecz.

Je la 5-a post tagmezo ni alvenis al Maribor. Ni okupis la ĉambrojn rezervitajn por ni en la tri-stela Hotelo Orel (Aglo) situanta en la urbocentro. (Ni mendis duonpension, t.e. bufedan matenmanĝon kaj varman vesper-manĝon..) La manko de klimatiĝo ne estis tro ĝena, sed la laboro sur la konstruata nova alo de la hotelo certe jes.

La interkonan vesperon aranĝitan sur la ĝardena teraso de la bierejo Štajerc, komenciĝintan bonege, “forlavis” pluvego sekvinta la sufokantan varmegon. (Ne hazarde estis AKVO la ĉeftemo de la kongreso.)

2. Pri akvo kaj interkomunikado

2.1. Temis fakte ne pri unu kongreso, sed pri du kongresoj. La “alia”, subtenita de Eŭropa Unio, okupiĝis pri interkultura dialogo kaj interkomunikado. Ĉeestis entute 256 partoprenatoj el 24 membroŝtatoj de EU plus el kvar ne-membroŝtatoj.

La 29-an de julio, dimanĉe, okazis la solena hiso de la Esperanto flago sur la placo de Libereco, akompanate de salutparoladoj. Sekvis la solena inaŭguro de la Kongreso en unu de la konstruaĵoj de la universitato de Maribor.

Unue salutis la partoprenantojn Seán O Riain, la irlanda prezidanto de EEU, poste la du esperantistaj deputitoj de la Eŭropa Parlamento, la pola Margareta Handzlik kaj la slovena Ljudmila Novak diris salutvortojn. La bonvenigon de la urbestro de Maribor transdonis la impon-statura Milan Milk. Nome de la “dommastro”, la universitato, parolis profesorino Melita Cimmerman, eksa urbeŝtrino.

Mi havis la honoron prezenti la duonhoran ĝeneralan enkondukan prelegon, kun la titolo “Dekdu aspektoj de akvo”. La dekdu aspektoj, prezentitaj, akompanate de perkomputila projekciado de 40 bildoj, estis jenaj.

1. “La Spirito de Dio ŝvebis super la akvoj.” – 2. H₂O en nia sunsistemo. - 3. Memoru, homo, ke vi estas el la (mar)akvo. – 4. Diluvoj je la fino de la glaciepoko. – 5. Akvumado kaj civilizo. – 6. Akvo purigas kaj kuracas la korpon kaj la animon. – 7. Akvo apartigas kaj kunligas. – 8. Lukto por kaj kontraŭ la akvo. – 9. Malpuriĝo de la surfacaj kaj subteraj akvoj. – 10. Akvo kiel fonto de energio. 11. La Epoko de la Akvisto. 12. La akvoj de Apokalipso.

La kunportitaj dek kopioj de la teksto fulmrapide trovis interesiĝantojn, kiuj reprezentis sep naciojn. Tiuj estis la bulgara, franca, germana, hispana, nederlanda, pola kaj ukraina.

Dum la sekvintaj du tagoj iĝis prezentitaj pluaj kvin prelegoj:

-Vesna Obradovic (Slovenio): La akvoj en Slovenio. – Manfred Westermayer (Germanio): La Agendo-21 – ni kaj la akvo. – José Siguero (Hispanio): Pri la nomoj de birdoj. – Normando Fleury (Kanado): La arbaroj kaj la akvo. – Rafaela Uruena (Hispanio): Konfliktoj pro akvo.

La interesiĝintoj ekskursis sur la insulo de la rivero Dravo, kie vivas multe da protektataj specioj de bestoj kaj kreskaĵoj.

Fine estis akceptita Deklaracio pri akvoprotektado.

2.2. E la temaro de interkomunikado mi aŭskultis du prelegojn. La prelegantoj estis Alex Kadar kaj François Lo Jacomo (ambaŭ francaj civitanoj). Mi ne povis reteni min alparoli la lastan (Ĉu Esperato devus havi kulturon?). Mi opiniis, ke ankaŭ la scienco estas parto de la kulturo, kaj ke sendepende de tio ke tiu plaĉas al ni aŭ ne, la nuntempa “komuna” lingvo de la sciencistoj estas la angla. Kiu ne publikigas angle, tiu estas simple ignorata. Cetere, lingva egaleco ne ekzistas kaj ne povas ekzisti. Eĉ en Esperant(i)o ne, ĉar Esperanto tute ne estas egale facila por italo, germano, slavo, hungaro, ĉino... (laŭ la ordo de malkreskanta facileco).

La larĝa gamo de kultura programo estis aerobiko, Afriko-vespero, dancvespero en la studenta hejmo, fotoekspozicio pri akvaj fenomenoj, koncertoj, libroservo, prezentado de versoj, teatraĵoj, eĉ akcepto de la urbestro (en la domo de la Maljuna Vito).

Rondaj tabloj estis aranĝataj en pluraj temoj: la agadoj de la Verduloj (AVE), Biblio, kelkaj problemoj de terminologo (Sándor Horváth el la hungaria setlejo Lábatlan), kaj la projekto Lingvolanĉilo (Springboard.) Ĉi lastan organizis kaj direktis d-ro Ludoviko Molnár kaj lia edzino Julinjo d-rino Farkas (Budapeŝto). La interesiĝo estis ege granda, partoprenis pli ol 40 personoj, inter ili ankaŭ la prezidanto kaj la ĉefsekretario de EEU (aktive). Evoluis vigla, eĉ pasia diskuto, kion “moderi” ne estis facila tasko. La du “varmegaj punktoj” estis la sekvaj. (a) Ĉu la propedeŭtika (kapablo-evoluiga) efiko de Esperanto estas vere science pruvita aŭ ne? (b) Ĉu la projekto Springboard de la britoj estas aplikebla en aliaj landoj, kaj se jes, kiel? La du ”advokatoj de la diablo” estis Zlatko Tisljar (ĉefsekretario de EEU) kaj Brunetto Casini (itala ĵurnalisto). La entuziasmaj subtenantoj de la projekto estis ĉefe Ermann Tarraschini (Italio) de la projektoj AKEL-1 kaj AKEL-2, kaj liaj kunlaborantoj.

En mia alparolo mi emfazis ke se oni insistas havi plenan scienca pruvon, oni neniam ekagos. Sed se ni ekagas kaj atingas sukceson, tio mem estos la scienca pruvo. Cetere la mult-jarcenta rolo de la latina lingvo plifaciliganta la lernadon de aliaj lingvoj konsidereblas kiel sendube sukcesa eksperimentaro.

Malgraŭ la malsamaj opinioj eĉ la prezidio de la Kongreso taksis tiun interŝanĝon de ideoj eksterordinare sukcesa, kaj alte taksis la agadon de la internacia laborgrupo Lingvolanĉilo.

La saman tagon (vendrede), matene okazis la dua, malfermita kunveno de la ĝenerala asembleo de EEU. Ties partoprenintoj adoptis Deklaracion. Tio petas la registaron de Slovenio ekuzi favore al Esperanto la ŝancon, ke dum la unua duono de la jaro 2008 Slovenio estos kape de Eŭropa Unio.

Laŭplane la sekvonta, 8-a kongreso de EEU okazos en 2008, aŭ en la universitata urbo Göttingen kaj la esperanto-urbo Herzberg (Kormonto) en Germanio, aŭ ligate al la cetjariĝa Universala Kongreso de UEA en Roterdamo (Nederlando). Post tio, kongreso estos organizata ĉiun duan jaron, en 2010 eble en Budapeŝto. Kompreneble ni surprenis nenian obliĝon. Sed ni esprimis subtenon por la aranĝo en Herzberg.

La dokumentoj de la Kongreso estos legeblaj sur la retpaĝo de EEU.

Sabate, la 4-an de aŭgusto, jam pretaj por ekveturi hejmen, ni ĉeestis je la fermo de la Kongreso. Ties ĉarma programero estis la sinprezento de la partoprenintoj de la Infana kongreseto.

Specialan emfazon meritas, ke la Kongreso havis bonegan publikecon. Ĉiutage rakontis pri ĝi la slovenlingvaj gazetoj, estis prezentataj intervjuoj, ekzemple el la hungaraj partoprenintoj kun Vilmos Tóth (Kóny). Okazis ankaŭ radio- kaj televido-elsendoj pri eventoj de la Kongreso.

3. Lagoj, rivero, maro, groto kaj termakvo

La organizintoj de la Kongreso ofertis variajn eksursojn. Tamen ni preferis ekskursi per nia propra aŭtobuso – tio estis pli elasta kaj malpli multekosta.

Kun la urbo Maribor mem ni konatiĝis enkadre de pluraj promenadoj, de la Ĉefa placo ĝis la Urba parko kaj la iama Juda kvartalo. Niaj duon- kaj tut-tagaj, peraŭtobusaj ekskursoj estis tiom riĉenhavaj, ke mi povas nur tre skize raporti pri ili.

3.1. Ribnica na pohorju (la 31-an de julio, marde antaŭtagmeze): la baraĵoj, akvorezervujoj, de la rivero Dravo, kanjono, montara vilaĝo.

3.2. Urbo kaj kastelo de Ptuj (samtage, posttagmeze). Tio estis la romia Petuvio de la Sukcenvojo, poste la aŭstria Ober-Pettau..

3.3. Bled kaj Bohinj en la Juliaj Alpoj (la 1-an de aŭgusto). – La fortikaĵo de Bled, la pilgrimejo de la preĝejo de la ĉielen-portita Sankta Virgulino Maria sur la insulo de la lago de Bled, la lago de Bohinj (Wocheiner See), Dravgrad. Ni povis ĵeti rigardon al a “trimonto” de la slovenoj, Triglav (2864 m), reproduktita ankaŭ sur ilia nacia flago.

3.4. Piran kaj Postojna (la 2-an de aŭgusto, ĵaŭde).

Post la alpa pejzaĝo memoriganta nin je Aŭstrio (Ŝtajersko), traveturante la urbon Koper /Capo d’Istria ni povis ĝui la mediteranean, italecan etoson de la Istria duoninsulo. Imitante la urbeton Piran, ki konservas la efikojn de la venecia regado, kaj estas kronita de la preĝejo de Sankta Georgo kaj de citadelo, ni banis nin en la travidebla pura akvo de Adriatika maro, ne zorgante pri la danĝera intenseco de la UV-a radiado.

Postojna (itale Postumia, germane Adelsberg) donacis eksterordinaran travivaĵon eĉ al sperta fakulo pri grotoj. La vizitado (per vagonareto kaj perpiede) de la gutŝtonhava grotaro entute 27 km-ojn longa, evoluinta en grizkolora kalkoŝtono, fakte validas la sufiĉe altan prezon de la enirbileto.

La lasta programero estintus nokta sinbanado en termakvejo, sed finfine el nia grupo neniu entreprenis tion.

Dum la ekskursoj s-ino Ida Galambos, zorge studinte a sciindaĵojn, klare prezentis al ni la historiajn kaj kulturajn faktojn. Profesoro Nanovfszky konatigis nin kun la historio kaj lingvaj ecoj de la savaj popoloj. Mi mem kontribuis per iom da geologiaj-terhistoriaj informoj de la vizitata regiono.

Karakterizas la bonan etoson, ke en la aŭtobuso la grupanoj eĉ kantis, kaj hungare, kaj esperante.

Sabate, la 4-an de aŭgusto je la 11-a horo ni adiaŭis Maribor. Vespere je la 6-a ni estis jam en Budapeŝto – riĉigitaj per belaj kaj interesaj travivaĵoj. Dankon!

PIRAN látképe – Szlovénia
Küldő Dr. Dudich Endre

Dudich Endre

Kongresszus a háromfejű hegy országában

(Az Európai Eszperantó Unió 7. kongresszusa, Szlovéniában)

2007. július 28 - augusztus 4

1. Budapesttől Mariborig

Ezúttal nem egyénileg utaztam, hanem a Pest megyei Eszperantisták Egyesületének csoport-jával, bérelt autóbusszon, **Harangozó** Lajos és **Galambos** Ida szakavatott szervezésében és vezetésével. Az utitársak között volt Prof. dr. **Nanovfszky** György, a Magyarországi Eszperantó Szövetség (MESZ) tiszteletbeli elnöke, a kongresszus tiszteleti bizottságának tagja, valamint dr. **Molnár** Lajos, a MESZ képviselője az EEU-nál.

Reggel 6-kor indulván Budapestről, az M7 autópályán elhúztunk Székesfehérvár, a magyar királyok nekropolisza, és Siófok, a Balaton déli partjának “fővárosa” mellett.

Nagykanizsán még ketten csatlakoznak a húsz fős csapathoz, akik az IRISZ fesztiválon, a Magyarországi Eszperantó Szövetség egész hetes rendezvényén voltak Zalaegerszegen. Egyikük **Faragó** Katalin (Yumeiho terapeuta, Hódmezővásárhely), a MESZ elnökségi tagja.

Kellemes meglepetés volt, hogy Eszteregnye faluban **Harangozó** Lajos rokonai gazdagon megvendégeltek minket étellel-itallal.

A magyar-szlovén határon simán, szinte észrevétlenül átgördülve, hosszabb pihenőt tartottunk Lendva / Lendava városában. Ez a szlovéniai magyarság közigazgatási központja. Megtekintettük – helyi, magyar nyelvű idegenvezetéssel—a **Bánffy**ak egykori várát, amely most múzeum. Majd megnéztük a Szent János kápolnát, a régi Zsinagógát és az új színházat. Ez utóbbi **Makovecz** Imre “organikus építészetének” jellegzetes példája.

Délután 5-kor érkeztünk meg Mariborba. A várszökzpontban levő ***-os Orel (Sas) hotelben volt foglalt, félpanziós (svédasztalos reggeli + bőséges vacsora) szállásunk. A légkondicionálás hiánya nem volt különösebben zavaró, de a szálloda épülő új szárnyának munkazaja annál inkább.

A *Stajerc* söröző kerthelységében megrendezett, kellemesen indult ismerkedési estét elmosta a tikkasztó hőség után érkező eső. (Nem hiába volt a kongresszus fő témája a Víz.)

2. A vízről és a kommunikációról

2.1. Ez a kongresszus valójában nem egy volt, hanem kettő. A “másik”-nak, amelyet az EU támogatott, a *kultúrák közötti párbeszéd és kommunikáció* volt a témája.

Összesen 256 résztvevő volt, 24 EU tag és 4 egyéb országból.

Július 29-én, vasárnap reggel 9-kor a Szabadság téren üdvözlő beszédek kíséretében felvonták az eszperantó-zászlót, majd az egyetem egyik épületében megtartották az ünnepélyes megnyitót.

Először Seán **O Riain**, az EEU (ír) elnöke üdvözölte a résztvevőket, majd az Európa Parlament két eszperantista képviselője, a lengyel Malgorzata **Hanzlik** és a szlovén Ljudmila **Novak** mondott köszöntőt. Maribor polgármesterének üdvözlését az impozáns termetű Milan **Milk** közvetítette. A “házigazda” egyetem nevében Melita **Cimmerman** professzornő, a város volt polgármestere szólt.

Az a megtiszteltetés ért, hogy én tarthattam a félórás bevezető előadást,

“A víz tizenkét aspektusa”

címmel. A 40 kép komputeres vetítésével bemutatott 12 aspektus:

“Isten lelke lebegett a vizek felett”

A H₂O a Naprendszerben

Emlékezz, ember, hogy (tenger) vízből vagy

Vízözönök a jégkorszak végén

Öntözés és civilizáció

A víz tisztítja és gyógyítja a testet és a lelket

A víz elválaszt és összeköt

Harc a vízért és a víz ellen

A felszíni és felszínalatti vizek elszennyeződése

A víz mint energiaforrás

A Vízöntő kora (New Age)

Az Apokalipszis vizei

A szöveg magammal hozott 10 példánya percekben belül gazdára talált. Az érdeklődők hét nemzetiséget képviseltek (bolgár, francia, holland, lengyel, német, spanyol, ukrán).

A következő két napon a víz témájában további öt előadás hagzott el:

Vesna Obradović (Szlovénia) :	A víz Szlovéniában
Manfred Westermayer (Németország)	Az Agenda-21 – mi és a víz
José Salguero (Spanyolország):	A vizimadarak neveiről
Normando Fleury (Kanada):	Az erdők és a víz
Rafaela Úrueña (Spanyolország):	Konfliktusok a víz miatt

Az érdeklődők kiránduláson vettek részt a Dráva szigetén, ahol sok védett növény- és állatfaj él.

Végül Nyilatkozatot fogadtak el a vizek védelméről.

Az interkommunikáció témájában két előadót hallgattam meg (a magyar származású, az “eszperantó párt” mellett lándzsát törő Alex Kadart és az olasz származású François Lo Jacomot, mindkettő francia színekben). Nem tudtam megállni, hogy az utóbbihoz (“Kell-e hogy legyen kultúrája az eszperantónak?”) hozzá ne szóljak. Annak a véleményemnek adtam hangot, hogy a tudomány is a kultúra része, és a tudománynak, akár tetszik, akár nem, jelenleg a “közös nyelve” az angol. Aki nem publikál angolul, arról egyszerűen nem vesznek tudomást. Nyelvi egyenlőség pedig nincs és nem is lehet. Még az eszperantóban sem: hiszen az sem egyformán könnyű pl. olasznak, németnek, szlávnak, magyarnak, kínainak... (a csökkenő könnyűség sorrendjében).

A kulturális program gazdag kínálatában szerepelt aerobik, Afrika-est, fényképkiállítás a vízről, filmvetítések, hangversenyek, könyvadás, színházi előadások, táncest, verseskötet-bemutató, sőt polgármesteri fogadás is (“Az Öreg Szőlőtőhöz”).

Kerekasztal-megbeszélést tartottak több témában : a Zöldek (AVE) tevékenysége, a Biblia, a szak-terminológia egyes problémái (Horváth Sádor, Lábatlanból), és a Dobbantó (Springboard) projekt. Jómagam csak az utóbbin tudtam résztvenni, péntek délután. Ezt dr. Molnár Lajos és felesége dr. Farkas Julianna szervezték meg és vezették. Igen nagy volt iránta az érdeklődés, több mint negyvenen vettek rajta részt, köztük az EEU elnöke és főtíkára is (aktivan). Élénk, sőt szenvedélyes vita alakult ki, amelyet nem volt könnyű mederben tartani.

A két “forró pont” az volt, hogy tudományosan bizonyítva van-e az eszperantó képességfejlesztő volta, a brit Springboard projekt alkalmazható-e más országokban, és ha igen, hogyan.

A két “ördög ügyvédje” Zlatko Tisljar (az EEU főtíkára) és Brunetto Casini olasz újságíró volt, a lelkes támogatók pedig legfőképpen Ermanno Tarraschini és munkatársai (AKEL 1, AKEL-2 projekt), Olaszország.

Hozzászólásomban rámutattam, hogy ha teljes tudományos bizonyítást követelünk előfeltételként, soha sem kerül cselekvésre sor, viszont ha cselekszünk és az sikeresnek bizonyul, az maga lesz a tudományos bizonyítás. A latin nyelv sokévszázados szerepe egyébként felfogható vitathatatlanul eredményes kísérletsorozatnak is.

A nézetkülönbségek ellenére maga a kongresszus elnöksége is úgy ítélte meg, hogy ez az eszmecsere rendkívül sikeres volt, és nagyra értékelte a Lingvolançilo (Dobbantó) nemzetközi munkacsoport tevékenységét.

Ugyanazon napon, délelőtt került sor az EEU közgyűlésének második, nyilvános ülésére. Ennek

résztevői Nyilatkozatot fogadtak el. Ebben felkéri a szlovén kormányt, használja ki az eszperantó érdekében azt a lehetőséget, hogy 2008 első félévében Szlovénia lesz az EU élén.

—

A tervek szerint az EEU következő, 8. kongresszusa 2008-ban lesz, mégpedig vagy az egyetemi város Göttingenben és az eszperantó-város Herzbergben (Németország), vagy az UEA centenáriumi világkongresszusához kapcsolódva Rotterdamban (Hollandia). A továbbiakban minden második évben tartanak kongresszust, 2010-ben esetleg Budapesten. (Természetesen semmiféle kötelezettséget sem vállaltunk. Viszont a MESZ támogatásáról biztosítottuk a herzbergi rendezvényt.)

A kongresszus dokumentumai az EEU internetes honlapján lesznek olvashatók. Szombaton, aug. 4-én reggel, már hazaindulásra készen vettünk részt a kongresszus bezárásán. Ennek kedves színtestje volt a “gyemekkongresszus” résztvevőinek bemutatkozása.

Külön kiemelés érdemel, hogy rendkívül jó volt a kongresszus sajtója. Mindennap beszámoltak róla a szlovén nyelvű napilapok, interjúkat is közöltek, többek között a magyar résztvevők közül Tóth Vilmossal (Kóny). Közvetített a kongresszusról a rádió és a televízió is.

3. Tavak, folyó, tenger, barlang és hévíz

A kongresszusnak változatos kirándulás-kínálata volt. Mi azonban a rugalmasabb (és jóval kevésbé költséges) önellátásra rendezkedtünk be.

Magával Maribor városával több séta keretében ismerkedtünk meg, a főtértől az egykori zsidónegyedig és a városligetig. Fél- és egésznapos atóbuszos kirándulásaink olyan tartalmasak voltak, hogy csak vázlatosan számolhatok be róluk.

3.1. Ribnica na pohorju (Július 31, kedd délelőtt)

A Dráva völgyzárógátjai, víztározói, szurdokvölgy, hegyi falu.

3.2. Ptuj városa és vára (Július 31, kedd délután)

A Borostyán-út római Petuviuma, az osztrák Ober-Pettau városa és vára

3.3. Bled-Bohinj, a Juli Alpokban (augusztus 1, szerda)

Bled vára, Szűz Mária mennybevétele kegyhely a bledi tó szigetén, a Bohinji tó (Wocheiner See), Dravograd. Vethettünk egy pillantást a szlovének “hármashalmára”, a nemzeti zászlójukon is látható Triglav (Háromfejű) hegyoromra (2864 m).

3.4. Piran és Postojna (augusztus 2, csütörtök)

Az Ausztriát idéző alpesi táj (Stajerszko) után Kopert / Capo d'Istriát érintve az Isztriai félsziget mediterrán, olaszos hangulatát élvezhettük. A velencei uralom nyomait viselő, fellegrével és Szent György templommal koszorúzott Piran városka bejárása után meg is fürödtünk az Adria áttetszően tiszta vizében, fittyet hányva a déli UV sugárzás erejének.

▪ Postojna (Postumia, Adelsberg) meglátogatása még sokat látott barlang-szakértőnek is kivételes élmény volt. A karsztosodott szürke mészkőösszetételben kifejlődött, három szintes, 27 km össz-hosszúságú cseppkőbarlang középső szintjének kisvasúttal és gyalogszerrel való megtekintése valóban megéri a belépőjegy elég borsos árát.

*

Az utolsó attrakció a péntek esti termál-fürdőzés lett volna, erre azonban csoportunkban végül senki sem szánta el magát.

+

A kirándulások során **Galambos** Ida gondos felkészülés alapján ismertette a történelmi és kulturális tudnivalókat. **Nanovszky** professzor a szláv népek történelmével és nyelvi sajátosságaival ismertetett meg minket. Jómagam némi geológiai-földtörténeti adalékkal járultam hozzá az “idegenvezetéshez.”

A jó hangulatra jellemző, hogy a társaság a buszban még nótázott is – magyarul és eszperantóul.

Szombaton, augusztus 4-én 11-kor búcsút mondtunk Maribornak és délután 6-kor már Budapesten voltunk. Szép és értékes élményekkel gazdagabban. Köszönjük!

Dr. Dudich Endre

2007 augusztus 6

A FÁK ÁLLVA HALTAK MEG FOSZILIS MOCSÁRI-CIPRUS ERDŐ ÉSZAKMAGYARORSZÁGON

Fiatal, élő mocsárciprus fák Miskolc-Tapolcán a parkban

Rendkívüli ősmaradványokat találtak a bükkábrányi lignitkölfejtés területén: 15 számban állóan konzerválódott Taxodium (mocsári ciprus) törzsre bukkantak. Az óriási fák úgy álltak ott, ahogy többmillió évvel ezelőtt meghaltak. A tudósoknak sietve kellett megvizsgálniuk a fatörzseket, ugyanis azok a szabad levegőn hamarosan tönkremennek

1. A lelet

A Bükk hegység déli előterében, Bükkábrány község térségében van Magyarország legnagyobb külszíni (kölfejtéses) bányáinak egyike. 1984 óta fejtik ott a *lignitet*, a szénalapú erőmű ellátására. Magában a lignitben, és a lignitlep meddő közbetelepüléseiben is találtak már összenyomódott törzs – és ágdarabokat, Bükkábrányban és Visontán is. A közelmúltban azonban igazi ritkaságokra bukkantak a bányászok során: mocsárciprus függőlegesen álló törzsreire! Az exkavátor 100x100 m-es területen 15 fatörzset tárt fel. Ezek a lignitlep tetején vannak. Így alighanem az ősmocsár életének utolsó mozzanatát tárják a szemünk elé.

2. A mocsárciprus

A mocsárciprus (*Taxodium distichum*) a fenyőfélék (Coniferae) osztályába tartozó faj. Jelenleg Északamerika délkeleti vidékének mocsaraiban él, pl. Florida állam Everglades mocsaraiban. Világoszöld tűi télen lehullanak. Élő mocsárciprusok találhatóak sok európai parkban és arborétumban, így a vácrátóti arborétumban is. A mocsárciprusnak talajszint fölé emelkedő „légzőgyökerei” vannak. A földtörténet harmadidőszakának folyamán, különösen a miocén korban, tömegesen élt Európában. (*Taxodium distichum mioacaenicum*). E faj törzséből óriási tömegű barnaszén képződött. Kovásodott mocsárciprustörzsek ismertek Magyarországon is, Kazincbancikánál és Sajókazincnál, a Sajó völgyében. Azonban 15 álló mocsárciprus-törzs mindenképpen egyedülálló lelet.

3. Az ősföldrajzi történet

Mintegy 12 millió évvel ezelőtt a földtörténeti újkor középmiocén korszaka után a Kárpátmedence tengere fokozatosan elvesztette összeköttetését az ős - Földközi tengerrel. Először csak megcsökkent a vízének a sótartalma, majd édesvízi közeg jött létre. Az így keletkezett *Pannon-tavat* lépésről-lépésre feltöltötték az északról érkező folyók deltaüledékei. A tópart eltolódott dél felé. A delta-síkság kb. 8 millió évvel ezelőtt érte el a mai Bükkábrány község térségét. A sík tóparton kiterjedt mocsárvidék alakult ki. Az ott élő növények anyagából jött létre a fás barnaszén óriási tömege, az ún. lignit-telepek. A különböző fenyőfélék, tölgy, bükk, platán és juhar mellett a leggyakoribb erdőalkotó fa a *Taxodium* volt, magyar nevén a mocsár ciprus.

A fatörzseket szürke homok veszi körül. Ez az ún. folyóshomok a maga látványos „üledékkúpjaival” a fák közötti terület egy részét kitölti. A *Taxodium*-törzsek felső vége a szürke homok és az azt fedősárga homok határán található. A mocsarat és vele a fákat, hirtelen borította el a szürke homok: lehet, hogy óriási vihar sodorta odébb a dűnék (homokbuckák) üledékanyagát. Azután a fatörzseknek a homokból kiálló, el nem borított része lepusztult. A sárga homokban is találhatóak kisebb fadarabok, ezek azonban: vízszintesen fekszenek.

4. Hogyan és miért konzerválódtak a fatörzsek?

A fatörzs-maradványok 4-6 méter magasak, átmérőjük eléri a 3 métert (!) Az évgyűrűk szorosan követik egymást. Egy 80 cm átmérőjű törzsön 400 gyűrűt számoltak meg. Így a faanyag igen tömör. Ezért, valamint a nagy gyanta-tartalmuk miatt a *Taxodium*-törzsek igen ellenállóak a gombákkal és rovarokkal szemben. Azonban némelyekben mégis észlelhetők száraz lebomlás nyomai. Egyes törzsek belsejét pannon (édesvízi) homok, vagy markazit tölti ki. A markazit (vasszulfid, FeS_2) töltötte ki. A kén valószínűleg az alul fekvő mocsári üledékekből származik.

Kép: Fatörzsdarab markazittal a miskolci Herman Ottó Múzeumban

Foszilizálódott erdőket ismerünk a Föld történetének szinte valamennyi korszakából. Ezek azonban átkovásodtak, és ezért álltak ellen a fizikai és kémiai hatásoknak. Bükkábrányban viszont az eredeti faanyag őrződött meg, átkovásodás nélkül. *Taxodium*oknál viszont az eredeti faanyag foszilizálódott, kovásodás nélkül.

Éppen ez okozza a leletek gyors pusztulását. Ugyanis a sejtfalat szilárdá tevő *cellulóz* nagyrésze elbomlott. Csak a rugalmas *lignin* maradt meg, amely viszont: vékony lemezekre esik szét. Amikor a környező homokot eltávolították, megkezdődött a törzsek kiszáradása, amely meggyorsítja az elbomlást.

5. És most?

Teljes megsemmisülésük előtt még sok vizsgálatot fognak rajtuk elvégezni a miskolci *Herman Ottó Múzeumban*, ahová a törzseket beszállították és nedves homokban helyezték.

Mocsárciprus fatörzs-maradványok a miskolci Herman Ottó Múzeumban

A vizsgálatokat Dr. **Kázmér** Miklós (ELTE – Őslénytani Intézet, Budapest) és Dr. **Hably** Lilla (Magyar Természettudományi Múzeum Növénytára, Budapest) vezeti.

A vizsgálatok célja:

- (1) azonosítani a különböző fa-fajokat és azok helyét a növények rendszerében,
- (2) megismerni a betemetődés mechanizmusát, a szürke homok üledék-sajátosságai alapján,
- (3) megállapítani a fák korát, és
- (4) feltárni az egykori éghajlat jellemző sajátosságait (pl: évszakok váltakozása stb) az évgyűrűk segítségével.

A vizsgálatok és a bányászkodás miatt a lelőhely nem látogatható.

*

Dulai Alfréd, 2007. július 30.

(Origo-Tudomány-Wikipédia: Megkövült erdőt találtak Bükkábrány térségében)

Összeállította és eszperantóra fordította: Pásztorné Adrienne. Lektorálta: dr. Dudich Endre

LA ARBOJ MORTIS STARANTE

FOSILIA ARBARO DE MARĈAJ CIPROJ EN NORDHUNGARIO

Junaj, vivantaj Marĉaj ciproj en parko de Miškolc-Tapolca

Eksterordinaraj fosilioj estas trovitaj en la areo de la subĉiela lignitminejo de Bükkábrány. La ministoj trafis al 15 trunkoj de vivsituaĉie konservitaj taksodioj (marĉaj ciproj. La gigantaj arboj staris tie, kie ili mortis antaŭ plurmilionoj da jaroj. La sciencistoj devis rapide ekzameni ilin, ĉar la libera areo la arbotrunkoj baldaŭ pereos.

1. La trovaĵo

En la suda antaŭtereno de la montaro Bükk, ĉe vilaĝo Bükkábrány, troviĝas unu el la plej grandaj subĉielaj minejoj de Hungario. Oni ekspluatas tie la ligniton por la karbo-baza elektrocentralo ekde 1984. En la lignito mem, kaj en la „sterilaj” intertavoloj de la kuŝejo ankaŭ, jam estis trovitaj kunpremitaj trunkoj kaj branĉoj, kaj en Bükkábrány, kaj en Visonta, en la antaŭtereno de la montaro Mátra. Sed en la proksima pasinteco oni trovis dum minado veran raraĵon: vertikale starantaj trunkojn de marĉa cipro! La draŝmaŝino elfosis sur 100x10 metra teritorio entute 15 arbotrunkojn. Ili situas sur la supraĵo de la lignitkuŝejo. Do, supozeble oni povas vidi la lastan epizodon de la vivo de la pra-marĉo.

2. La marĉa cipro

La marĉa cipro aŭ taksodio (*Taksodium distichum*) estas arbo apartenanta al la klaso de pinarboj (Coniferae). Nuntempe ĝi vivas en la marĉoj de la Sudorienta regiono de Nordameriko, ekz. en la Everglades de la ŝtato Florido. Ĝiaj helverdaj nagloj vintre defalas. Vivantaj marĉaj ciproj

videblas en multaj parkoj kaj arboretoj, ekz. en tiu de Vácrátót. La marĉa cipro havas „spirradikojn” altiĝantajn super la grundon. Dum la terciara epoko de la terhistorio, precipe en la miocena aĝo, ĝi vivis amase en Eŭropo (*Taxodium distichum miocaenicum*). El la trunkoj de tiu arbospecio formiĝis grandegaj amasoj da brunkarbo. Estas konataj silikiĝintaj trunkoj de taksodio, ankaŭ en Hungario, ĉe Kazinebarcika kaj Sajókazinc en valo de la nordhungaria rivero Sajó. Sed 15 starantaj trunkoj de fosiliĝintaj taksodioj estas vere unika trovaĵo.

3. pra-geografia historio

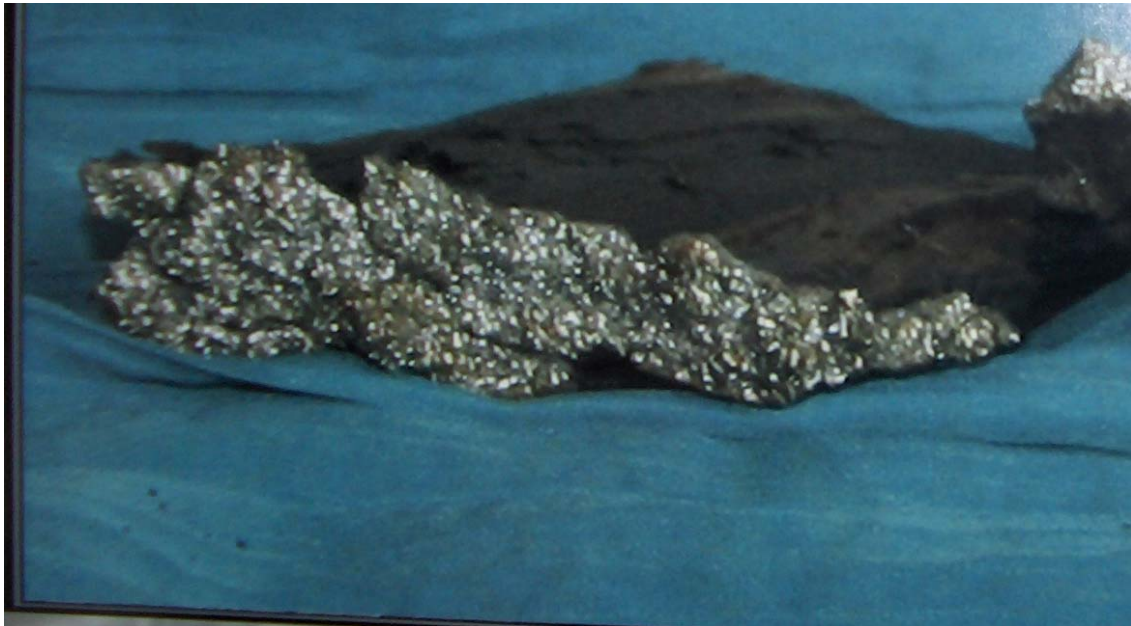
Antaŭ 12 milionoj da jaroj, post la mez-miocena aĝo de la terhistoria novepoko, la maro de la Karpat-baseno laŭgrade perdis kontakton kun la pra-mediteranea maro. Unue malkreskisis la salenhavo de ĝia akvo, poste estiĝis jam dolĉakva medio. La basenon de la tiel estiĝanta *Panonia lago* paŝo post paŝo plenigis la deltaj sedimentoj de la riveroj alfluantaj de nordo. La lagbordo progresis suden. La delta-ebenaĵo antaŭ ĉ. 8 milionoj da jaroj atingis la teritorion de la nuntempa vilaĝo Bükkábrány. Sur la plata lagborda areo etendiĝis larĝaj marĉoj. El la vivintaj plantoj devenis la grandega amaso de ligneca brunkarbo, la t.n lignit-kuŝejoj. Krom la diversaj pinoj, kverko, fago, platano kaj acero, la plej ofta arbarkreanto estis la taksodio (marĉa cipro).

La trunkojn ĉirkaŭas grizkolora sablo. Tiu t.n. fluanta sablo per siaj spektaklaj sediment-konusoj okupas grandan parton de la teritorio inter la arboj. La supro de la taksodio-trunkoj troviĝas ĉe la limo inter la griza sablo kaj la tiun kovranta flavkolora sablo. La marĉon, kun la arboj, subite kovris la griza sablo; partojn de la trunkoj forigis la erozio. En la flava sablo troveblas malgrandaj pecoj da ligno, sed tiuj kuŝas horizontale.

4. Kiel kaj kial konserviĝis la trunkoj?

La restaĵoj de arbotrunkoj estas 4-6 metrojn altaj, kun diametroj ĝis 3 metroj (!)

La jarringoj estas aranĝitaj dense. En iu 80 centimetrojn dika trunko oni kalkulis 400 jarringojn. Do la ligno estas tre kompakta. Pro tio, kaj pro la alta enhavo de rezino la taksodiaj trunkoj bone rezistis al la fungoj kaj insektoj. Tamen, sur kelkaj oni trovis spurojn de sekputriĝo. La internon de kelkaj ekzempleroj, plenigis „panonia (dolĉakva) sablo” (dolĉakva sablo) aŭ markazito. La eliĝo de la markazito (sulfido de fero, Fe S₂). La sulfuro verŝajne devenas el la malsupre kuŝantaj marĉaj sedimentoj.

Markazita trunkrestaĵo en la miŝkolca *Herman Ottó Muzeo*

Fosiliĝintaj arbaroj estas konataj el preskaŭ ĉiu epoko de la terhistorio. Sed tiuj estas silikiĝintaj, pro tio ili rezistis al la fizikaj kaj kemiaj efikoj. Sed en Bükkábrány konserviĝis la originala ligna materialo, sen silikiĝo.

Ĝuste tio kaŭzas la rapidan detruigon de la trovitaĵoj. La *celulozo*, kiu igas solida la ĉelparietojn, grandparte malkombiniĝis. Konserviĝis nur la elasta *lignino*, kiu rapide disfalas je multe da mallarĝaj pecetoj. Kiam la ĉirkaŭinta sablo estis forigita, tuj komenciĝis la senakviĝo de la trunkoj, ki akcelas la disfalon.

5. Kaj nun?

Antaŭ la kompleta neniigo de la taksodio-trunkoj la geologoj faros multajn ekzamenojn en la *Herman Ottó Muzeo* en urbo Miskolc, kien la trunkoj iĝis transportitaj. Tie oni estas metitaj en malsekan sablon. La ekzamenadojn direktas d-ro Miklós **Kázmér** (Instituto de Paleontologio, Universitato ELTE de Budapeŝto) kaj d-rino Lilla **Hably** (Plantarejo de la Hungara Naturscienca Muzeo, Budapeŝto).

La esplorklaboroj estas:

- (1) identigi la diversajn arbospeciojn kaj ties lokon en la sistemo de plantoj,
- (2) ekkoni la mekanismon de enteriĝo surbaze de la sedimentologiaj ecoj de la griza sablo,
- (3) konstati la aĝon de la arboj kaj
- (4) malkovri la karakterizajn trajtojn de la iama klimato (ekz. alternado de sezonoj) surbaze de la jarringoj.

Pro la esplorklaboroj kaj la minado la trovloko ne estas vizitebla.

*

Alfréd Dulai, la 30-an de julio 2007.

(ORIGO – Tudomány – Wikipédia: Megkövült erdőt találtak Bükkábrány térségében)

Kompilis kaj esperantigis Adrienne, s-rino Pásztor, reviziis d-ro Endre Dudich)

Gergely Mihály író műveiről

A kép Miskolcon készült az 1970-es évek elején: a „Kalocsay - Baghy Ora Duopo” Eszperantó Szakkörben. A képen Dr. Győry Nagy Lajos: Az eszperantó területi bizottságunk elnöke(az ősz hajú) és Gergely Mihály író látható.

(Az elmúlt évben elhalálozott vasútas esperantista Temesi István hagyatékából)

Újságunk ismertetőt kapott Gergely Mihály író alábbi két művéről, melyet az alábbiakban adunk közre:

„Karambol cserbenhagyással

„ [...] Nem szükölködik váratlan fordulatokban, végzetszerű eseményekben: halálos áldozatot is követelő frontális ütközés, sikkasztás, különleges öngyilkosság, disszidálás; egy alapos nyomozás és egy romantikus szerelem olvasmányosan összeszótt mozzanatai jelennek meg az oldalakon... E végletes, történések közepette csak azok állhatnak helyt – sugallja Gergely Mihály -, akik ép erkölcsi érzékkel, nagy lelki tartással, határozott fellépéssel fogadják a sors kihívásait. Így elsősorban a főszereplő, Júlia, aki – gerinctöréses Rómeója oldalán – az „Igen Tisztelt Felnöttek” regénybeli társadalmának, szigorú, ámde méltányos bírójává magasztosul fel.”

Amikor nincs háború

„A József Attila-díjas Gergely Mihály csaknem három évtizedes írói terméséből válogatta össze legjobb novelláit.

A kötet címe túlmutat a névadó novella témakeretén. Mert »amikor nincs háború«, csupán a fegyverek nyugszanak. A lelkekben, a tudatban szunnyadó vagy háborgó érzések, indulatok: az apró és nagy gyávaságok, a megalázások és megalázkodások, az önnön lealacsonyodásunkon érzett égő szégyenek vagy akár a szerelmet, jólétet feláldozó cselekvő hitek többet nyomnak a latban, mint a puska.

Ismerős témák, helyzetek, figurák elevenednek meg a könyv lapjain. A vajúdo társadalmi valóság szűk avagy éppenséggel tág kereti között szorongó, érzelmi, eszmei válságba zökkent kisember mindennapos tragédiái, apró győzelmei szolgáztatják e modern krónika eseményanyagát. A tegnapi munkás, aki az új világ meghódítására indult, ma is egy emberi valóságért harcol a gyávák, a közönyösek, a jóra restek, a lelketlen karrieristák ellen. Így próbálja az író megtoroltatni hőseivel az erkölcsi értékekkel szemben tanúsított hűtlenséget. Helyre billenteni a felborult értékrendet az erkölcsi összhang sóvár vágya és a zűrzavaros valóság között.

A realista hagyományokon fölnőtt író nemcsak esztétikai eszményeihez maradt hűséges, hanem erkölcsi parancsaihoz is: megérti és ábrázolja a galádság indítékait, de meg nem bocsátja.”

(A miskolci „II. Rákóczi Ferenc Könyvtártól - Bede Katalin bede@rfmlib.hu)

Pri verkoj de verkisto Mihály Gergely

*La bildo pretiĝis dum antaŭo de la 1970-aj jaroj, en Miskolc: en la Esperanto Fakrondo „Kalocsay-Baghy”. Sur la bildo videblas D-ro Ludoviko Győry Nagy, prezidanto de nia tiama Esperanto teritoria Komitato (la blankharulo) kaj la verkisto **Mihály Gergely**. (El postlasaĵo de la pasintjare mortinta fervojista esperantisto Stefano Temesi)*

Nia gazeto ricevis prezentadon pri du verkoj de Miĥaelo Gergely, kiujn ni komunikos malsupre:

Karambol cserbenhagyással = Kolizio sen helpdono.

La verko ne suferas mankon en neatenditaj sortoturnoj, laŭfataj eventoj: ankaŭ mortintan viktimon postulanta fronta puŝiĝo, defraŭdo, neordinara memmortigo, elmigro; leginde kunteksitaj epizodoj de iu zorga enketo kaj iu romantika amo aperas sur la paĝoj... En tiuj ĉi ekstremaj situacioj nur tiuj povas persisti, kiuj havas sendifektan moralan senson, kiuj kun granda animelteno, aplombe akceptas la defiojn de la sorto – sugestas Miĥaelo Gergely.

Apud flanko de sia spinrompiĝinta romeo, ĉi-tiel gloriĝas Julia, al severa, sed laŭmerita juĝisto de la enromana socio de la „Tre estimataj Plenkreskuloj”.

Amikor nincs háború = Kiam ne estas milito

Mikelo Gergely, kiu ricevis premion „Attila József”, elektis siajn plej bonajn novelojn en ĉi-volumon – el fruktoj de sia pr. 30 jaraĝa verkado.

La volum-titolo transmontras la temon de la titoldonanta novelo. Ĉar „kiam ne estas milito”, nur la armiloj silentas.

En la animo kaj menso kaŝiĝaj aŭ grumblantaj sentoj, ekscitoj: la etaj kaj grandaj malkuraĝoj, la humiligoj kaj submetiĝoj, la akraj hontsentoj pro nia propra malhonoriĝo aŭ la amon, prosperon foroferantaj aktivaj kredoj pli taksas ol la pulvo.

Konataj temoj, situacioj, figuroj aperas sur la libropaĝoj:

Inter la malvastaj aŭ apenaŭ larĝaj bariloj de la naskiĝinta socia realeco la angora ordinarulo falinta en emocio-ideo-krizon, liaj ĉiutagaj tragedioj, etaj venkoj prezentas la eventomaterialon de ĉi-moderna kroniko. La hieraŭa laboristo – kiu ekiris venki la mondon – hodiaŭ batalas kontraŭ la timemuloj, la indiferentuloj, la malagemuloj je bono, la senanimaj karieristoj. La verkisto tiel provas venĝpunigi kun siaj herooj la montritan malfidelecon kontraŭ la morala valoro. Li reĝustigas la renversiĝintan valorhierarkion inter la sopiranta deziro de la morala kunordo kaj la ĥaosa realaĵo. Inter la realistaj tradicioj maturiĝinta verkisto restis fidela al ne nur siaj estetikaj idealoj, sed ankaŭ al siaj moralaj ordonoj: li komprenas kaj prezentas la motivojn de la malhonesteco, sed ne pardonas tiujn....”

(Tekstojn de la miskolca Biblioteko „Ferenc Rákóczi II-a” – Katalin Bede - esperantigis Adrienne, s-rino Pásztor)

LÁTOGATÁS

2007. augusztus 31-én a „Király Lajos” Eszperantó-Baráti Kör tagjai felkeresték a *Falumuzeumot*, benne **Gergely Mihály** emlékszobáját (Varbó, Rákóczi utca) és elhelyezték koszorújukat az eszperantóul is alkotó író örök nyugvóhelyénél a *varbói temetőben*.

A hegytetőn levő temetőt a varbói *Faluháztól* lehet megközelíteni, a Kossuth utcán haladva egészen a végéig. A temető elején áll a ravatalozó, mögötte egy fehér, kupolás (álló henger alakú) építményben van az elhunyt hamvait tartalmazó urna elhelyezve.

Pásztor Lászlóné

A kép az úrnatartót mutatja Gergely Mihály írónk, Varbó díszpolgárának névtáblájával.

VIZITO

La 31-an de aŭgusto en 2007, la membroj de la Esperanto-Amika Rondo „Király Lajos”, vizitis la *Világmuzeon*, en ĝi la memorĉambro de Mihály Gergely (Varbó, Rákóczi utca) kaj surmetis sian florkronon ĉe la eterna ripozloko de la ankaŭ esperantlingve verkita verkisto, en la tombejo de Varbó.

La montosupra tombejo alproksimigebla estas de la *Világdomo*, progresante sur la strato Kossuth, ĝis la stratfino.

Sur antaŭo de la tombejo staras la katafalkejo, malantaŭ ĝi, en blanka kolora, kupola (staranta cilindroforma) konstruaĵo estas lokigita la urno per cindroj de la mortinto.

Adrienne, s-rino Pásztor

La foto montras la urnoingejon de cindroj de nia verkisto Mihály Gergely, de la honorcivitano de Varbó

SZEPTEMBERBEN TÖRTÉNIK, TÖRTÉNT

Rendezvény OIK nyílt nap 2007. szeptember 26-án

1962. szeptember	3	Meghalt Edward Estlin Cummings amerikai költő
1927. szeptember	3	Megszületett Aleksz Adamovics fehér orosz író
1927. szeptember	4	Megszületett Sánta Ferenc kossuth- és József Attila díjas író Húsz óra c- műve eszperantó nyelvre lefordítva (fordítói: Benczik Vilmos, Botos I., Somlai László, Tárkony Lajos), Dr. Kalocsay Kálmán szerkesztésében jelent meg 1966-ban a Corvina kiadónál Budapesten /OIK adatbázis alapján/
1882. szeptember	4	Megszületett Leonhard Frank német elbeszélő, író.
1922. szeptember	6.	Megszületett Ctibor Stimicky szlovák író, költő, műfordító Felnőtteknek szóló költészetén túl gyermekeknek, fiataloknak is írt, és fordított a magyar (Ady Endre, Madách Imre) és az orosz nyelvből. Egyidejűleg nem csak költeményeket és prózát fordított, hanem zenés vígjátékok egész sorát. Műveiből eszperantóra fordítás nem történt. /Milan Neubeller közlése al./
1922. szeptember	19.	Megszületett Majtényi Erik romániai magyar költő, író, műfordító és újságíró, a romániai magyar irodami élet jeles személyisége
1972. szeptember	21.	Meghalt Henry Milton de Montherlant francia regény- és drámaíró.
1922. szeptember	22.	Megszületett Lovicsek Béla szlovákiai magyar író, színműíró,

- lapszerkesztő.
 1877. szeptember 26. Meghalt Hermann Günther Grassmann német matematikus, nyelvész.
 1902. szeptember 29. Meghalt Emil Zola francia író (Nana). Életrajza megtalálható Bécsben az Eszperantó Múzeumban / Zola élete(Vivo de Zola) Fordítói: Agosteno Da Silva és Manuel de Freitas. (1946) <http://www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/eo/index.htm>
 1927.szeptember 30. Megszületett Bajor Andor romániai magyar író, műfordító.

(Wikipédia – nevezetes Napok/ összeállította Pásztor Lászlóné)

EN SEPTEMBRO OKAZAS, OKAZIS

- 26. septembro en 2007 Okazos la Malfermit-taga kunveno de OIK, en Budapeŝto**
3. septembro 1962. Mortis la amerika poeto, verkisto kaj pentristo *Edward Estlin Cummings*.
 3. septembro 1927. Naskiĝis la blankrusa verkisto *Aleks Adamoviĉ*
 4. septembro 1927. Naskiĝis la verkisto *Ferenc Ŝanta*, premiita kun la premio „Kossuth”. Lia verko - *Dudek Horoj* – aperis esperantigite en 1966, Budapeŝto, de Eldonejo: Corvina, (tradukis: Vilmos Benczik, I. Botos, László Somlai kaj Lajos Tárkony) redaktis d-ro Kálmán Kalocsay /Laŭ la datumbanko de OIK Budapeŝto/.
 4. septembro 1882. Naskiĝis la germana rakontanto, verkisto Leonhard Frank.
 6. septembro 1922. Naskiĝis *Ctibor Stimicky*, slovaka verkisto, poeto, arta tradukisto. „Krom poezio por plenkreskuloj, li verkis ankaŭ por infanoj kaj gejunuloj, skribis raportaĵojn kaj tradukis el hungara (Endre Ady, Madách Imre) kaj rusa lingvoj. Samtempe li tradukis ne nur la poezion kaj prozon sed ankaŭ vicon da muzikaj komedioj.” El lia verkaro esperantigita elekto ne pretiĝis. /El la slovaka vikipedio laŭ informoj de Milan Neubeller: ĉefdelegito de UEA por Slovakio,kaj Lubomir Fajth/
 19. septembro 1922. Naskiĝis *Erik Majtényi*, rumania hungara poeto, verkisto, arta tradukisto kaj ĵurnalisto, eminenta reprezentanto de la enrumania hungara literaturo.
 21. septembro 1972. Mortis *Henry Milton de Montherlant* franca roman- kaj dramverkisto.
 22. septembro 1922. Naskiĝis *Béla Lovicsek*, slovaka hungara verkisto, teatraĵ-verkisto, redaktoro.
 26. septembro 1877. Mortis *Herman Günther Grassmann* germana matematikisto, lingvisto.
 29. septembro 1902. Mortis *Emil Zola*, franca verkisto (de Nana). Lia bibliografio Vivo de Zola troveblas en la Esperanto-Muzeo en Vieno, aperis en 1946. El portugalo tradukis: Agosteno da Silva kaj Manuel de Freitas.
 (<http://www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/eo/index.htm>
 Laŭ informo de Ralph Schmeits sekretario de la Centra Oficejo de UEA)

30. septembro 1927.

Naskiĝis *Andor Bajor* enrumania hungara verkisto, arta tradukisto

(El Wikipedio kompilis kaj tradukis: Adrienne, s-rino Pásztor)

TRÉFA / ŜERCO

Gilizta

-Ugye mi földet eszünk? – kérdi a kis gilizta a mamáját.

-Persze, fiacskám.

-És mondd, anyu, biztosan van belőle elég?

Lumbriko

-Ĉu ni manĝas la teron?- demandas la eta lumbriko sian panjon.

-Jes, mia fileto.

-Kaj diru, panjo, ĉu estas el ĝi sufiĉa?

Tanú

Péter megkérdezi a barátjától:

-Leszel a tanum az esküvőmön?

-Miért ne? Tudod, hogy benne vagyok minden örültségben.

Atestanto

Petro demandas sian amikon:

-Ĉu vi estos mia atestanto dum mia geedziĝa ceremonio?

-Kial ne? Vi scias, ke mi enestas ĉiun frenezecon.

Esperantigis: László Pásztor

Győr – Városháza Küldte: Dr. Ferenczy Imre

92. Eszperantó Világkongresszus Yokohama - Japán

Ez év augusztus 4-11 között rendezték meg Yokohamában, Japán második legnagyobb városában (három és félmillió lakos) a 92. Eszperantó Világkongresszust. Ötvenhét országból 1900 fő jött el ide. A legnépesebb számban természetesen a vendéglátó japánok voltak, de sokan jöttek ide Kínából, Németországból és Franciaországból is. Tőlünk 11 résztvevő képviselte a magyar eszperantistákat.

A megnyitó ünnepséget augusztus 5-én, vasárnap délelőtt tartották, melyen a város előkelőségei is képviseltették magukat. A bevezető üdvözlések után Renato Corsetti, az UEA elnöke szólt a résztvevőkhöz. Ez egyúttal az ő búcsúbeszéde is volt, hiszen a kongresszuson új vezetőséget választott a Bizottság (Komitato). A Kongresszus fő témája: "Nyugat Keleten - elfogadás ellenállás" volt. Az ünnepség végén a résztvevő országok küldötteinek vezetői köszöntötték távirati stílusban (pár szóval, röviden) a jelenlévőket. A MESZ nevében Baksa József elnök köszöntött.

A Konferencia Központ egyik terme . Küldő: garimar2000@aol.com / 805-ös képsorból a 4. kép/

A megnyitó előtti napon, szombaton délután ülésezett az UEA választmánya a Komitato. Ezen az ülésen választották meg az UEA új elnökségét. Az új elnök az indiai Probal Dasgupta lett. Ugyanitt választottak két új tiszteletbeli tagot. Örömrökre a japán jelölt mellett Dr. Dudich Endre geológus professzor is Honora Membro lett. Ezzel Magyarországon immár 4 „Honora membronk” van. (Jáki, Ferenczy, Haszpra és Dudich).

Vasárnap délután több szakmai szervezet tartotta összejövetelét. A vasutasok (IFEF) tanácskozásán Gulyás István alelnök tájékoztatót a legutóbbi párizsi IFEF-kongresszusról és a további tervekről. Este tartották meg a színpompás Nacia Vespero-t ahol szép táncokat, zeneszámokat mutattak be nagy sikerrel.

Nemzeti Est/Nacia Vespero Küldő: garimar2000@aol.com

Hétfő, augusztus 6-án Kleriga Tago-t rendeztek. Itt lehetett a különböző előadások során kultúráról, irodalomról, oktatásról, gazdasági dolgokról kötetlenül beszélni, vitatkozni. Kedden folytatódtak a különböző szakmai és hobby összejövetelek. E napon gyűltek össze az eszperantista orvosok is (UMEA). Itt Dr. Ferenczy Imre, a szervezet elnöke tájékoztatót arról, hogy az UMEA jövő évben ünnepli fennállásának 100. évfordulóját Krakkóban.

Szerda a kirándulások napja volt. Legtöbben Japán szimbólumához, a 3776 méter magas Fuji-hegyhez kirándultak. A buszok csak 2305 méter magasságig tudtak felmenni. A gyönyörű napsütéses időben jól lehetett látni a hegy hófedte csúcsát. Ez ritka alkalom, mert a csúcs gyakran van felhőben, ködben. Egyébként más kirándulások is voltak Yokohamából, így például Tokióba és a műemlékekben nagyon gazdag Kamakurába.

Csütörtökön folytatódtak az előadások a Nyári Eszperantó Egyetemen. Neves professzorok adtak elő a tudomány különböző témaköreiből. Idén magyar előadónk itt nem volt. Csütörtökön koraeste a város polgármestere fogadást adott az UEA vezető szerveinek, az elnökségnek és a komitatonak. Magyarországot itt a 3 választmányi tagunk képviselte (Baksa,

Ferenczy, Gulyás). Az itt megjelent alpolgármester nagy örömét fejezte ki, hogy Yokohama fogadhatja most a világ eszperantistáit és ő nagyra értékeli munkájukat.

A Kongresszusi hely bejárata - Küldte: Dr. Ferenczy Imre

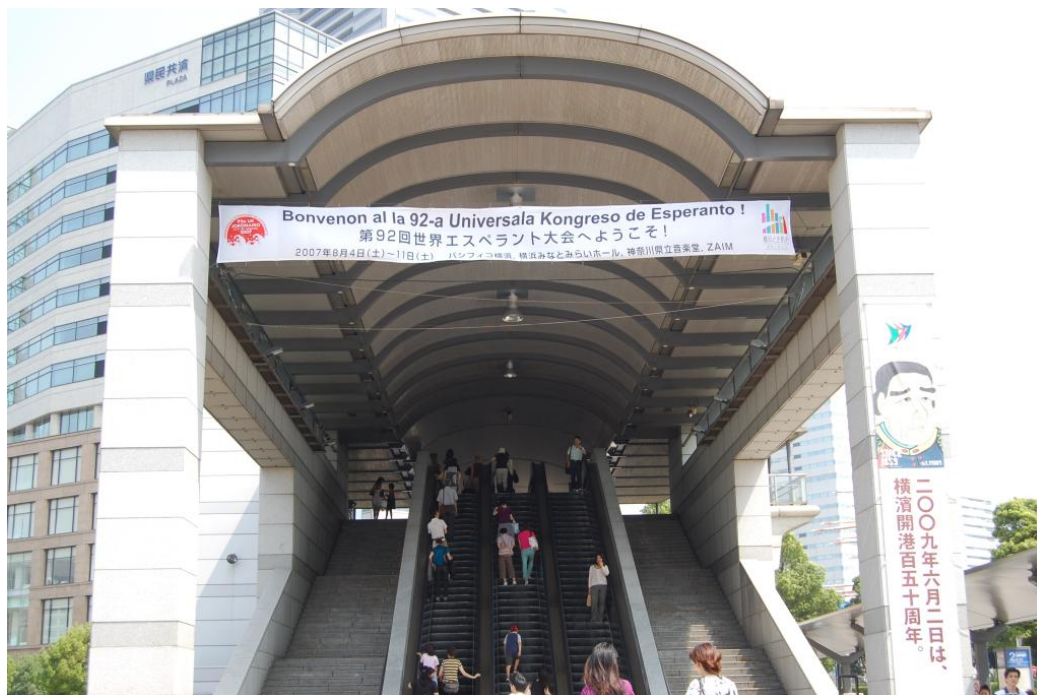
A záróünnepséget augusztus 11-én, szombaton tartották. Itt már az új elnökség foglalta össze a kongresszus eseményeit, eredményeit. Majd felolvasták a kongresszus határozatát, melyben többi között javasolják, hogy a kultúrák közötti kapcsolatok a megértésen és a békén alapuljanak. Döntés történt arról is, hogy a következő évben Rotterdamban, míg 2009-ben Bjalistokban lesz a vilá kongresszus.

A magyar csoport turisztikai programjáról (Kyoto, Osaka, Nagoya, stb) külön cikkben számolok be egy későbbi időpontban.
(Dr. Ferenczy Imre)

Jokohamo – Urbobildo/Városkép Sendis:Dr. Ferenczy Imre

92-a Universala Kongreso de Esperanto - Jokohamo - Japanio

Enirejo de la Kongresejo /Sendinto: Gariimar2000@aol.com

Ĉijare inter la 4-a kaj 11-a de aŭgusto oni aranĝis la 92-an UK-on en urbo Jokohamo, en la dua plej granda urbo de Japanio (tri kaj duonmiliono da enloĝantoj) El kvindek sep landoj 1900 personoj venis ĉi tien. En la plej granda nombro estis kompreneble la gastigantaj

japanoj, sed multaj venis ĉi tien el Ĉinio, Germanio kaj ankaŭ el Francio. El nia lando 11 partoprenantoj reprezentis la hungaran esperantistaron.

La 5-an de aŭgusto, dimanĉe antaŭtagmeze okazis la solena malfermo, kie reprezentigis ankaŭ la eminentuloj de la urbo. Post la enkondukaj salutparoloj Renato Corsetti la prezidanto de UEA festparolis. Tio estis samtempe ankaŭ lia adiaŭa parolo, ja la Komitato elektis novan estraron. La ĉeftemo de la kongreso estis: "Okcidento en Oriento: akcepto kaj rezisto". Fine de la solenaĵo la gvidantoj de la unuopaj landaj asocioj salutis en telegrafa stilo (per kelkaj vortoj malonge) la ĉeestantojn. Flanke de la Hungaria Esperanto-Asocio Jozefo Baksa, prezidanto salutis.

Unu tagon antaŭ la malfermo kunsidis la Komitato de UEA. Dum ĉi tiu kunsido estis elektita la nova Estraro de UEA. La nova prezidanto iĝis Probal Daŝgupto (Hinda Unio). Ankaŭ ĉi tie estis elektitaj du novaj Honoraj Membroj. Je nia ĝojo apud la japana kandidato ankaŭ D-ro Endre Dudich, geologia profesoro iĝis Honora Membro. Tiel en Hungario jam ni havas 4 distingitojn. (Jáki, Ferenczy, Haszpra kaj Dudich).

Dimanĉe posttagmeze pluraj fakaj asocioj okazigis sian kunvenon. Dum la fervojista (IFEF) kunveno István Gulyás vicprezidanto raportis pri la IFEF-Kongreso okazinta nelonge en Parizo kaj pri la pluaj planoj. Vespere okazis la kolorriĉa Nacia Vespero, kie estis prezentitaj belegaj dancoj kaj muzikaĵoj kun granda sukceso.

Lunde, la 6-an de aŭgusto okazis la Kleriga Tago. Ĉi tie estis ebleco kadre de diversaj prelegoj diskutadi libere pri kulturo, literaturo, instruado, ekonomio. Marde daŭriĝis la diversfakaj kaj hobiaj kunvenoj. Dum ĉi tiu tago kunvenis la esperantistaj medicinistoj (UMEA). Ĉi tie D-ro Imre Ferenczy, prezidanto de la asocio informis interalie pri tio, ke UMEA venontjare festos sian centjaran fondiĝdatrevenon en Krakovo.

Merkerdo estis la tago de la ekskursoj. Plej multe oni ekskursis al la 3776 metrojn alta monto Fuji, simbolo de Japanio. La busoj povis supreniri nur ĝis la alteco de 2305 metroj. En la belega sunbrila vetero oni povis bone vidi la neĝkovritan pinton de la monto. Tio estas rara okazaĵo, ĉar la pinto estas ofte en nuboj kaj en nebulo. Cetere estis ankaŭ aliaj eskursoj el Jokohamo, tiel ekzemple al Tokio kaj al urbo Kamamura en artobjektoj tre riĉa.

Ĵaŭde daŭriĝis la prelegoj de la Somera Esperanto-Universitato. Eminentaj profesoroj prelegis pri diversaj temoj de la scienco. Ĉijare ni ne havis ĉi tie hungaran preleganton. Ĵaŭde fruvespere la urbestro akceptis la gvidorganojn de UEA, la Estraron kaj Komitaton. Nian landon 3 komitatanoj reprezentis. (Baksa, Ferenczy, Gulyás). La ĉeestinta vicurbestrino esprimis sian ĝojon, ke la urbo Jokohamo povas doni lokon por la esperantistoj de la mondo kaj ŝi alte taksas la faritan laboron.

La ferma solenaĵo okazis sabate, la 11-an de aŭgusto. Ĉi tie jam la nova estraro resumis la eventojn kaj rezultojn de la kongreso. Poste oni laŭtegis la kongresan Rezolucion, en kio estas legeblaj interalie, kiel propono, ke la rilatoj inter la kulturoj baziĝu sur interkompreniĝo kaj paco. Oni decidis ankaŭ pri tio, ke la UK okazos venontjare en Roterdamo kaj en 2009 en la pola urbo Białystok.

Pri la turisma programo de la hungara grupo (Kyoto, Osaka, Nagoya ktp) mi raportos en alia raporto pli poste.

(D-ro Imre Ferenczy)

Muzikistoj dum UK http://www.k4.dion.ne.jp/~uk2007/espe/ondas/foto807/_jpeg000.htm
Sendinto estas Garimar2000@aol.com

MEGHÍVÓ

Abaujszántó város és a miskolci "Király Lajos" Eszperantó Baráti Kör tisztelettel meghívja Önt a 2007. szeptember 22-én 11 órai kezdettel tartandó Kalocsay mellszobor koszorúzási ünnepségére Abaujszántóra.

A tervezett program

10 - 10. 30.	Találkozás Abaujszántón a Kultúrházban.
10.30 -10.60	Madár György polgármester úr, majd Pásztor Lászlóné, a megjelenteket üdvözlő szavai után a Kalocsay emlékszoba megtekintése,
11-órákor	Az eszperantó himnusz meghallgatása, Pásztor László ünnepi beszéde és egy Kalocsay eszperantó nyelvű vers és fordításának elmondása után (Pásztor Lászlóné részéről) koszorúzás a Béke utcai Kalocsay mellszobornál, majd a Kalocsay-köz emléktáblájánál is.
12. órákor	Ebéd a Piacnál levő étteremben
14.órától	A város szüreti felvonulásának megtekintése

A programban részvétel díja 1000.- forint, mely magában foglalja az ebéd /menü 700.-Ft/ és a koszorúhoz hozzájárulás költségét. A helyszínen fizetendő!

Ha valaki szállást igényel Abaujszántón, hogy a szüreti mulatságot végig élvezhesse, **a szállásköltség:** 8-10 ágyas szobában 1700.-ft az üdülőhelyi díjjal együtt, 2 ágyas szobában 2 főnek (egy panzióban) 3000.-Ft.

A jelentkezés határideje: 2007.szeptember 12!

Jelentkezés Pásztor Lászlónénál
Telefon: + 36 70 570 8895

Jelentkezési címek

Postacím: 3530.Miskolc, Király u. 25.2/2
e-mail: pasztor.laszlo4@chello.hu

Választ mindenképpen várok nemleges esetben is.

Üdvözlettel:

Pásztor Lászlóné
szervező

Az Egyetemes Eszperantó Szövetség tagja Miskolcon

INVITILO

Urbo Abaujszántó kaj la miskolca Esperanto-Amika Rondo „Király Lajos” estimplene invitas Vin por partopreni la Kalocsay-buston florkronigan feston, de la 11-a horo kominciĝantan, je la 22-a de septembro 2007, en Abaujszántó.

La planita programo estas

- 10.00 - 10. 30 Renkontiĝo en la Kulturdomo de Abaujszántó
- 10.30 – 10. 60 Post salutvortoj de la urbestro s-ro György Madár kaj Lászlóné Pásztor rigardo de memorĉambro de D-ro Kalocsay
- 11.0 Post finaŭskulto de la Esperanto-himno kaj festa parolo de László Pásztor kaj unu Kalocsay poemo kun hungara tradukaĵo - deklamita de s-rino Pásztor - okazos la florkronigoj:
Ĉe la Kalocsay-busto kaj ankaŭ ĉe la marmortabulo sur angulo de la Kalocsay-strateto.
- 12.0 Tagmanĝo en la restoracio apud la Foirplaco.
- 14.0 Rigardo de la festa vinrikolta parada marŝo de la urbo.

La partoprenkotizo de la programo estas: 1000.- hungaraj forintoj, kiu sumo enhavas la kostojn de la tagmanĝo /menuo pro 700.-Ft/ kaj prezparton de la florkronoj. Ĝi estos pagenda samloke!

Se iu petas tranoktejon en Abaujszántó, ĉar ŝatus samloke finĝui la tutan vinrikoltan festan amuziĝon, la **tranoktejkostoj estas:**

- 1, En 8-10 lita ĉambro unu lito kostas kune kun la fremdultrafika imposto: 1700 forintojn,
- 2, en pensio dulita ĉambro por du homoj po noktoj: 3000.- hungarajn forintojn.

Limdato de la anonciĝo por la partoprendeziro estas: la 12-a de septembro 2007!

Anonciĝo ĉe Adrienne, s-rino /Lászlóné/ Pásztor
Telefono + 36 70 570 8895
Poŝtadreso 3530. Miskolc, Király str. 25.2/2.
Retadreso pasztor.laszlo4@chello.hu

Resignon mi petas ankaŭ en okazo de malpartopreno.

Kore salutas kaj invitas de parto de Esperanto-Amika Rondo „Király Lajos”:

Adrienne, s-rino Pásztor
Organizanto
Individua membro kaj delegito de UEA

NORDHUNGARIA INFORMO

Pásztor László, Pásztor Lászlóné H-3530. Miskolc, Király u.25. 2/2.

Tel.: + 36 70 206 1739

Tel.: + 36 70 570 8895

Retpošto / E-Mail: pasztor.laszlo4@chello.hu

Weblap / Retpaço: <http://kiralylajos.extra.hu>

MSN: pasztor.laszlo4@chello.hu